

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Sami Räsänen

Verkkoyhteisöt ja nuorten sosiaaliset suhteet

Kyselytutkimus Jodelin Kiusalliset-kanavan käyttäjille

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Sosionomi (AMK)

Sosiaalialan koulutusohjelma

Opinnäytetyö

6.11.2018

Tekijä Otsikko	Sami Räsänen Verkkoyhteisöt ja nuorten sosiaaliset suhteet - Kyselytutkimus Jodelin Kiusalliset-kanavan käyttäjille
Sivumäärä Aika	43 sivua + 4 liitettä 6.11.2018
Tutkinto	Sosionomi
Tutkinto-ohjelma	Sosiaalialan tutkinto-ohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Sosionomi
Ohjaajat	Lehtori Ulla Saukkonen Lehtori Katja Ihamäki
<p>Kiusalliset on nuorten Jodeliin perustama anonyymien käyttäjien kanava, joka on sittemmin laajentunut oikean elämän tapaamisiin ja Telegram-viestisovellukseen. Opinnäytetyön tarkoituksena oli tarkastella kanavan nuorten sosiaalisia suhteita ja heidän kokemuksiaan tästä verkkoyhteisöstä sekä yhteisön merkitystä heidän elämässään. Teoreettinen viitekehys pohjautui verkkoyhteisöllisyyttä käsittelevään väitöskirjaan ja verkkoyhteisöjen luonnetta selittäviin tutkimuksiin. Lisäksi opinnäytetyössä käsiteltiin nuorten syrjäytymiseen ja osallisuuteen sekä yksinäisyyteen ja ystävyyteen liittyviä teemoja.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin puolistrukturoituna kyselynä siten, että lomakkeessa oli avoimia kysymyksiä ja monivalintakysymyksiä. Aineisto kerättiin 17:ltä Kiusalliset-kanavan käyttäjältä verkkokyselyllä, jossa he vastasivat taustatietoja, mielipiteitä ja kokemuksia kartoitettaviin kysymyksiin. Verkkokyselyssä kartoitettiin sekä Jodeliin että Kiusallisiin liittyviä kokemuksia mutta myös henkilökohtaisia yksinäisyyteen, ihmissuhteisiin ja mielialaan liittyviä seikkoja. Opinnäytetyö tehtiin yhteistyössä opiskelijoiden mielenterveyttä edistävän ja verkkovälitteisiä toimintamuotoja kehittävän Nyyti ry:n kanssa, ja kyselyn lopussa oli osio, jossa kysyttiin vastaajien mielipidettä Nyytin omasta valvotusta kanavasta Jodelissa.</p> <p>Vastauksia käsiteltiin sekä laadullisesti että määrällisesti ja vastauksissa oli hajontaa, mutta tulosten perusteella voidaan sanoa, että verkkoyhteisö on mahdollistanut uusia kaverisuhteita, se on lievittänyt yksinäisyyttä, parantanut mielialaa ja elämänlaatua, tai ainakin vaikuttanut näihin positiivisesti, ja tuonut sosiaalista varmuutta. Vastaajat olivat tavanneet muita yhteisön käyttäjiä oikeassa elämässä ja järjestäjien virallisten tapaamisten lisäksi he olivat organisoineet monipuolisesti omaa toimintaa myös pienemmille ryhmille.</p> <p>Tulokset osoittivat, että yhteisöllisyys voi rakentua myös anonyymin verkkoyhteisön varaan ja vastaajat korostivatkin kanavan merkitsevän etenkin avoimuutta ja yhteenkuuluvuutta. Laitteet ovat tulleet osaksi nuorten arkea ja ne muokkaavat nuorten sosiaalista elämää. Nuoret itse nostivat esille sosiaalisten suhteiden ja ystävien olevan tärkein syrjäytymistä ehkäisevä tekijä, joten on tärkeää ottaa myös virtuaaliset yhteisöt huomioon suunniteltaessa syrjäytymistä ehkäisevää työtä.</p>	
Avainsanat	verkkoyhteisöt, syrjäytyminen, jodel, yksinäisyys, nuoret, sosiaaliset suhteet

Author Title	Sami Räsänen Online Communities and Young People's Social Relations – Online Survey for Kiusalliset-Channel Users in Jodel
Number of Pages Date	43 pages + 4 appendices 6 November 2018
Degree	Bachelor of Social Services
Degree Programme	Degree Programme in Social Services
Specialisation option	Social Services
Instructors	Ulla Saukkonen, Lecturer Katja Ihamäki, Lecturer
<p>The purpose of the thesis was to examine the social relations of the young community members as well as their experiences in the anonymous web community and the importance of the community in their lives. The theoretical framework was based both on the dissertation on online community but the thesis also deals with issues related to exclusion, solitude and friendship among the young people.</p> <p>The thesis was carried out as a semi-structured questionnaire with qualitative and quantitative research questions. The data for this study were collected from 17 channel users in an online survey which covers experiences of the community but also personal questions related to the relationships and emotional issues. The study was done in cooperation with Nyyti ry, which is an organization promoting the students' mental health and networking activities, and at the end of the online survey there was a section about Nyyti.</p> <p>The results indicated that the online community was useful in making new friends; it reduced loneliness, improved mood and the quality of life, or at least positively contributed to it and also promoted social self-confidence. The respondents met other community members in real life and in addition to the organizers' formal meetings; they organized a variety of activities for smaller groups.</p> <p>This may demonstrate that the sense of community can be built on the anonymous web community, and the respondents emphasized that the channel meant for them especially transparency and fellowship. As the young people themselves pointed out social relationships and friends are the most important factor in the prevention of exclusion and for that reason it is also important to take online communities into account when planning preventing social exclusion in social field.</p>	
Keywords	online communities, exclusion, jodel, loneliness, young people, social relations

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Nyyti ry, arvot ja visio	2
3	Nuoruus elämävaiheena	3
3.1	Nuoruus elämäkulkututkimuksessa	4
3.2	Nuorten sosiaaliset suhteet	5
3.3	Syrjäytyminen ja osallisuus	6
3.4	Ystävyyssuhteet ja yksinäisyys	9
4	Virtuaaliset yhteisöt ja yhteisöpalvelut	12
4.1	Yhteisöpalvelujen luonne	13
4.2	Verkkoyhteisön hyödyt ja haitat	14
4.3	Vuorovaikutus verkossa	16
5	Kiusalliset yhteisönä	18
6	Opinnäytetyön tekeminen ja aineisto	21
6.1	Kohderyhmä ja tutkimuskysymykset	21
6.2	Opinnäytetyön toteutus ja menetelmät	22
7	Opinnäytetyön tulokset	24
7.1	Vastaajien taustatiedot, kokemukset Jodelista ja kanavasta	24
7.2	Tapahtumat, viestiminen ja yhteisöä kuvaavat asiat	27
7.3	Yksinäisyys, sosiaaliset suhteet ja mieliala	30
7.4	Mielipide Nyytistä	33
8	Johtopäätökset vastauksista	34
9	Pohdinta	37
	Lähteet	40
	Liitteet	
	Liite 1. Kyselylomake	

1 Johdanto

Nuoruus on jännittävää aikaa. Nuoruus on myös entistä vaikeammin määriteltävä elämänvaihe, joka on länsimaissa pidentynyt jo lähemmäs 30 ikävuotta (Kojo 2012: 98). Tällä vuosikymmenellä nuoret ovat myös saaneet entisestään todistaa teknologisia harppauksia ja etenkin erilaisten mobiilisovellusten tulemista arkipäiväiseen käyttöön. Nykyään puhelimet, sosiaalinen media ja sovellukset ovat tulleet niin arkipäiväiseksi, että nuoret käyttävät niitä päivittäin jakaessaan elämäänsä ja kokemuksiaan niin kavereilleen kuin anonyymisti tuntemattomillekin. Omakohtaisten kokemusten jakamisen lisäksi sovelluksiin perehtyminen on etenkin sosiaalialalla hyödyllistä, koska sovelluksia voi tulevaisuudessa hyödyntää esimerkiksi verkko-ohjauksessa. Yksi näistä nuorten käyttämistä uusista sovelluksista on Jodel.

Jodel on anonyymiteettiin perustuva mobiilisovellus, joka on tullut Suomeen alun perin Saksasta. Sovellus perustuu tuntemattomien ihmisten vessanseinämäisiin 10 kilometrin säteellä näkyviin kommentteihin, joita voi myös itse kommentoida ja äänestää. Kommentteja voi laittaa yleisen viestivirran lisäksi erilaisiin teemoittain lajiteltuihin kanaviin ja haluamiaan keskusteluja voi löytää aihetunnisteilla. Käyttäjäkunta on nuorta, pääosin alle 30-vuotiasta, ja sovelluksesta erityisen mielenkiintoisen tekee se, että anonyymiteetin takaa on helppo keskustella esimerkiksi erityisen arkaluontoisista asioista ja saada niihin vertaistukea. Yhteisöllisyys näkyy asioiden jakamisen ja keskustelujen lisäksi myös Jodelin käyttäjien tapaamisina ja konkreettisena ajanviettona. (Kärkkäinen 2016.)

Toinen iso ilmiö globaalisti ja Suomen mittakaavassa on nuorten yksinäisyys ja syrjäytyminen. Tässä opinnäytetyössäni tutkin, miten yksi nuorten käyttämistä mobiilisovelluksista vaikuttaa heidän sosiaalisiin suhteisiinsa ja minkälaisia kokemuksia nuorilla on tästä verkkoyhteisöstä ja mikä merkitys sillä yhteisöllä on heille. Sain ajatuksen opinnäytetyöhön jo kesällä 2017, kun osallistuin itse Jodelin kautta isompiin ryhmätapaamisiin ja kuulin useiden nuorien iloitsevan yhteisön olemassaolosta ja siitä, että pystyivät tapaamaan toisia nuoria. Tuoreen Nuorisotutkimusseuran tutkimuksen (Gretschel & Myllyniemi 2017) mukaan nuoret kokevat nimenomaan ystävien puutteen isoimpana syynä syrjäytymiseen.

Ystävien puute, tai ehkä laajemmalla käsitteellä yksinäisyys, on iso tekijä hyvinvoinnissa ja osallisuudessa. Tämän uuden sosiaalisen median alustan anonyymi yhteisöllisyys, ja nuorten syrjäytymisen ehkäisy ovat kiinnostavia teemoja, koska vertaistuen roolia anonyymeissa yhteisöissä tai sosiaalisessa mediassa ei ole vielä tutkittu niin paljon. Aiempi alan tutkimus on keskittynyt lähinnä digitaaliseen pelaamiseen, internetin rooliin ja verkkonuorisotyöhön niin työntekijöiden kuin nuorten kokemana, joten uudelle tutkimustiedolle on tarvetta. Olen tehnyt puolistrukturoidun kyselytutkimuksen Jodelissa toimivan Kiusalliset-kanavan jäsenille. Kanava toimii Helsingissä ja on nuorten itse perustama ja ylläpitämä yhteisö jutteluun, seuranhakuun ja ystävien etsimiseen.

Tammikuussa otin opinnäytetyöni aiheen tiimoilta yhteyttä myös Nyyti ry:hyn, joka on erikoistunut opiskelijoiden mielen hyvinvoinnin edistämiseen sekä esimerkiksi verkko-ohjauksen hyödyntämiseen. Jodel ja Kiusalliset vaikuttivat heistä kiinnostavilta ja ajankohtaisilta, ja sovelluksen käyttäjäkunta eli korkeakouluopiskelijat sopivat järjestön kohderyhmään, joten aloitimme yhteistyön.

Onko Jodel siis uhka vai mahdollisuus?

2 Nyyti ry, arvot ja visio

Nyyti ry on perustettu vuonna 1984 kehittämissuorituksena tukemaan ja edistämään niin opiskelijoiden mielenterveyttä kuin elämänhallintaa. Yleishyödyllisenä yhdistyksenä sen toimialueena on koko Suomi, ja sen jäsenenä ovat erilaiset toiminnan tarkoituksen hyväksyvät yhteisöt ja säätiöt sekä kannattajajäsenenä yksityiset henkilöt. Toiminta ja toimintaympäristöt ovat muuttuneet vuosikymmenien aikana, mutta järjestönä se kuitenkin profiloituu vahvasti sosiaali- ja terveysjärjestöksi. Vuonna 2012 toimintaa järjestettiin jo kaikille korkeakouluopiskelijoille ja Elämäntaitoja ammatillisessa koulutuksessa opiskeleville 2013–2015 -projekti laajensi kohderyhmän koskemaan myös toisen asteen opiskelijoita. Nykyiset toimintamuodot käsittävät erilaisia ryhmämuotoisia voimavaroja vahvistavia ja arjessa selviytymistä edistäviä palveluita. Palveluita ovat esimerkiksi Nettiryhmät, Hengailuilta-konsepti, Elämäntaitokurssi-toiminta, projektikehittäminen sekä tiedon tarjoaminen verkkosivuilla opiskelijan elämäntilanteeseen tai oman hyvinvoinnin edistämiseen liittyen. (Nyyti 2014: 2.)

Nyytin arvot pohjautuvat opiskelijan hyvinvointiin, avoimuuteen ja yhteisöllisyyteen. Kumppanuus perustuu luottamukseen ja arvostukseen, ja toiminnassa osallisuus ja yhteenkuuluvuus nähdään opiskelijan hyvinvoinnin lähtökohtana. Toimintakulttuuria ohjaavat lisäksi vuorovaikutteisuus, läpinäkyvyys ja suvaitsevaisuuden edistäminen. Nyytin visiona on hyvinvoiva opiskelija omassa elämässä ja omassa yhteisössä sekä osallisena yhteiskunnassa. (Nyyti ry 2014: 4.)

Vuosien 2015–2019 strategiassa Nyyti ry korostaa periaatteinaan vertaisuutta, osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja kumppanuutta. Tavoitteena on kehittää kohtaavaan vertaistukeen perustuvaa toimintaa paikallisissa yhteisöissä mutta myös verkkovälitteisiä vuorovaikutteisia toimintamuotoja. Järjestö pyrkii lisäämään yhteistyötä eri toimijoiden, sidosryhmien ja muiden yhteistyökumppanien kanssa sekä luomaan uusia kumppanuuksia vaikuttamalla verkostoissa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että Nyyti vahvistaa vertaistukea ja osallistaa myös opiskelijat mukaan toimintamuotojen kehittämiseen. Tarkoituksena on uudistaa Nettiryhmä-toiminnan aihealueita ja toimintamalleja, jotta se madaltaisi opiskelijoiden kynnystä osallistua itse toimintaan ja kirjoittamiseen. Tämän lisäksi Nyyti kehittää ja kokeilee uusia virtuaalisia toimintamuotoja, kuten esimerkiksi suljettuja ryhmiä, Live Chat -toimintaa, erilaisia verkkokursseja ja mobiilisovelluksia. Järjestö jatkaa toimiviksi ja hyviksi todettujen käytäntöjen sekä Hengailulta-konseptin ja Elämäntaitokurssin levittämistä, ja yhteiskehittää uusien ja vanhojen yhteistyökumppanien kanssa opiskelijoiden henkistä hyvinvointia ja elämänhallintaa muun muassa innovatiivisilla kehittämishankkeilla. Taustalla on eri toimijoiden ja sidosryhmien tarpeet, sopiva konteksti ja vertaistuki. (Nyyti ry 2014: 5–6.)

3 Nuoruus elämävaiheena

Nuoruusikä on ajanjakso, jolloin siirrytään lapsuudesta aikuisuuteen, ja tätä kehitystä määrittelee etenkin neljä kokonaisuutta, jotka ovat fysiologiset muutokset ja kypsyminen, ajattelun kehitys, sosiaalisen elämän laajentuminen ja sosiaaliskulttuurisen ympäristön muutokset. Psykologiseen kehitykseen vaikuttavat lisäksi koulu siirtymät, kehitystehtävät ja muutokset perhe- ja ikätoverisuhteissa. (Ahonen, Lyytinen, Lyytinen, Nurmi, Pulkkinen & Ruoppila 2014: 144.) Nuoruuden jälkeinen aikuisuus onkin tarkoittanut perinteisesti siirtymistä vanhemmuuteen, työelämään ja taloudelliseen itsenäisyyteen sekä muuttoa omaan kotiin. Elämänvaihetta on kuitenkin vaikea määritellä, koska nuorilla saattaa olla eri elämänalueiden ja elämäntilanteiden päällekkäiset roolit. Jeffrey Arnett on ehdottanut

uudeksi muotoutuvan aikuisuuden elämävaiheeksi ikävuosia 18–25. (Kojo 2012: 98.) Omassa työssäni viitataan nuorilla nimenomaan täysi-ikäisiin ja heidän elämänseläntilanteensa, koska Jodelin käyttäjien täytyy olla 18-vuotiaita, ja Nyyti on korkeakoulujen sekä toisen asteen opiskelijoiden järjestö. Täysi-ikäisten nuorten valitseminen opinnäytetyöhön on myös tarkoituksenmukaista, koska heillä on oletettavasti vaihtuvia elämäntilanteita ja ei niin pysyviä sosiaalisia suhteita verrattuna aikaisempaan elämään varhaisnuoruuden koulu- ja harrastusympäristöissä. Taustoitin nuoruutta kuitenkin myös murrosiän muutoksilla ja identiteettikysymyksillä, koska varhaisnuoruus vaikuttaa myöhempään ajatteluun ja sosiaalisiin taitoihin.

3.1 Nuoruus elämänseläntutkimuksessa

Elämänseläntutkimuksessa elämä jaetaan neljään eri vaiheeseen eli lapsuuteen, nuoruuteen, aikuisuuteen ja vanhuuteen, ja sitä voidaan jäsentää yhteisten elämänseläntilanteiden lisäksi ikään sidottujen elämäntapahtumien avulla. Elämänseläntutkimus on etenevä prosessi, jossa useat elämänseläntilanteet seuraavat toinen toisiaan ja jossa eri elämänseläntilanteet käsitellään urina tai polkuina työ- ja koulumaailmassa. Elämänseläntutkimukseen kuuluu siirtymiä ja muutoksia, joilla on vaikutusta ihmisten rooleihin sekä yhteiskunnallisen aseman ja identiteetin kehitykseen. (Kojo 2012: 96.)

Nuoren kehittyessä myös nuoren ajattelu muuttuu aikaisempaa abstraktimmaksi ja se selittää minäkuva, maailmankuva, moraalit ja tulevaisuuden suunnittelua koskevia muutoksia. Samaan aikaan nuoren suunnittelu- ja päätöksentekotaidot kehittyvät, mikä tarkoittaa, että nuori alkaa tehdä omaan tulevaisuuteen, kuten koulutukseen ja ammatinvalintaan, liittyviä tärkeitä ratkaisuja. (Ahonen ym. 2014: 146–147.) Yhteiskunnan erilaisten instituutioiden eli koulutusjärjestelmän, työmarkkinoiden ja sosiaaliturvajärjestelmän ikäperusteisuus vaikuttaa kuitenkin myös elämänseläntutkimukseen merkittävästi ja määrittelee sitä. Kulttuurisen mallin mukainen lineaarisuus tarkoittaa, että kouluttautumisen jälkeen yksilöt suuntaavat vakaaseen työuraan ja tätä elämänseläntutkimusta voi jossain määrin ennakoita, koska yhteiskunta turvaa työn ulkopuoliset jaksot hyvinvointipalveluilla ja sosiaaliturvalla. Elämänseläntilanteiden ja ihmisten ikäryhmämäärittely on nykypäivänä kuitenkin hankalampaa kuin ennen, koska vaihtuvat työpaikat, uuden ammatin opiskeleminen ja työttömyysjaksot ovat yleistyneet. (Kojo 2012: 97.)

3.2 Nuorten sosiaaliset suhteet

Puberteetti tuo fysiologisia ja hormonaalisia muutoksia, ja nämä muutokset heijastuvat esimerkiksi nuoren sosiaalisiin suhteisiin, mikä tarkoittaa etenkin sitä, että itsenäisyyden myötä nuoret alkavat viettää entistä enemmän aikaa ikätoverien seurassa. Nuoren oma aktiivisuus ja toimijuus vaikuttavat siihen, miten nuoret lopulta valitsevat kaltaisiaan ystäviä ja kavereita. Tässä yksilön ja ympäristön vuorovaikutuksen tapahtumasarjassa nuori saa erilaisia malleja, ohjeita ja toimintatapoja. (Ahonen ym. 2014: 145; 148.) Nuoret kasvavat digitaaliseen maailmaan eri tavalla kuin vanhempansa, ja voidaan puhua jo sovellussukupolvesta. Tämä niin sanottu sovellussukupolvi on haluton ottamaan riskejä, ja on mahdollista, että verkkosuhteet saavat nuoret välttämään merkityksellisempiä tunnepitoisia oikean elämän suhteita. Uusi sukupolvi mieltää maailman sovelluspohjaisena, joten tulevaisuudessa onkin tärkeää keksiä, miten näitä sovelluksia voidaan hyödyntää luovalla tavalla. (Xue 2013.)

Tieto- ja viestintätekniiikan tuleminen osaksi nuorten elämää onkin yksi suomalaisen nuoruuden kehitystrendeistä. Laitteet ja uusi teknologia muokkaavat nuorten sosiaalista elämää ja sosiaalisia suhteita, koska ystävät ovat lähes koko ajan tavoitettavissa. Nuoruuteen voidaan nykyään liittää niin vanhat sosialisatioteemat kuin alati vaihtuvat modernin yhteiskunnan trendit. Aikuistumiseen liittyvät siirtymät vaikuttavat nuorten elämässä edelleen, mutta uutta kontekstia luovat eri tavalla kuin ennen esimerkiksi kansainvälinen nuorisokulttuuri, populaarikulttuuri, elinkeinoelämän muutokset ja ikärakenteiden mukana tulevat haasteet. (Ahonen ym. 2014: 177.)

Kehityspsykologian näkökulmasta yksi isoimmista tutkimusaiheista on ystävien, ikätoverien ja ikätoveriryhmien merkitys nuoruuden kehityksessä. Sosiaalinen asema on myös yhteydessä hyvinvointiin, ja valtaosalla onkin jokin ryhmä, johon kuulua, tai ainakin yksi ystävä. Ikätoverisuhteet ovat myös erilaisia, eikä nuoruudessa mikään takaa, että esimerkiksi klikit tai joukkiot olisivat pysyviä. Ryhmät eivät välttämättä ole kovin pysyviä, vaikka niillä olisikin asuinpaikan, koulun, harrastusten, iän tai sukupuolen mukanaan tuomia yhdistäviä tekijöitä. (Ahonen ym. 2014: 165–167.) Ulla Heinosen (2008) väitöskirjan mukaan sähköinen yhteisöllisyys muodostuu viidestä eri vaiheesta. Ensimmäisessä vaiheessa käyttäjät tunnistavat toisensa esimerkiksi nimimerkin perusteella. Toisessa vaiheessa käyttäjät keskustelevat, tutustuvat ja ystäväystyvät, jonka jälkeen kolmannessa vaiheessa yksilöt huomaavat yhteiset asiat ja alkavat saada ja tarjota sekä tiedollista että emotionaalista tukea. Neljännessä vaiheessa käyttäjät

kiintyvät toisiinsa ja viidennessä vaiheessa he ovat liittyneet yhteisöön ja sitoutuneet siellä oleviin ihmissuhteisiin. Yhteisöjen toimintaan vaikuttavat myös luottamus, rehellisyys, avoimuus, tasavertaisuus, avun antaminen, toisten tukeminen ja yhteenkuuluvuuden tunne. Virtuaalisessa ympäristössä korostuvat etenkin luottamus ja rehellisyys. (Heinonen 2008: 173–174.)

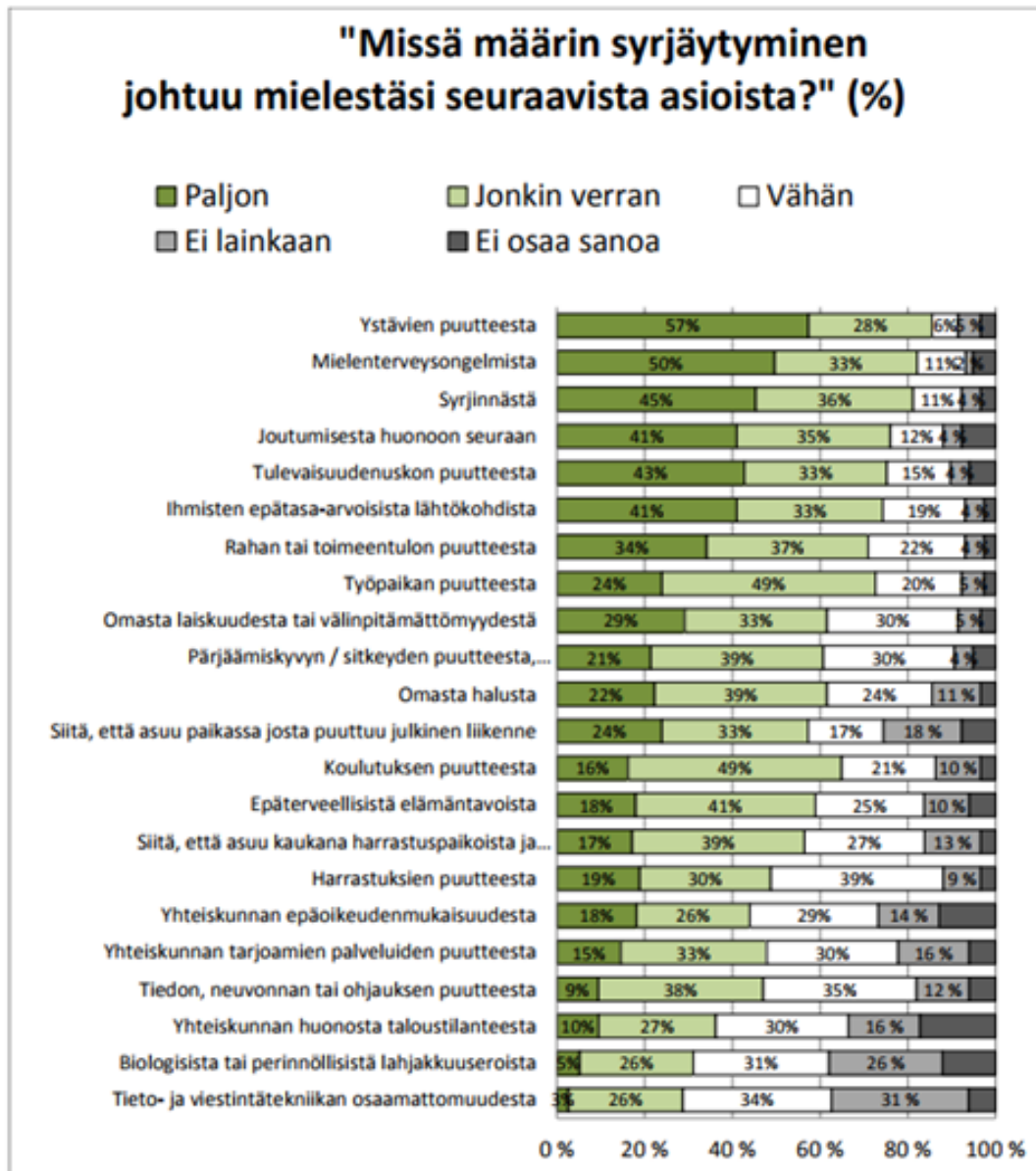
Käytän ylläolevia Heinosen määrittelemiä termejä omassa työssäni haastatellessani kanavan käyttäjiä ja kartoitan tällä vastaajien näkemyksiä heidän yhteisöstään ja sen toiminnasta. Sähköisen yhteisöllisyyden muodostuminen ei taas tapahdu tässä tapauksessa aivan vaiheiden mukaan, koska Jodel ei hyödynnä sovelluksessaan nimimerkkejä ja yhteisö on kanavan muodossa tavallaan jo automaattisesti valmis. Valmiin verkkoyhteisön puitteet eivät kuitenkaan takaa heti käyttäjien ystävystymistä ja sitoutumista, vaikka teknologia onkin mukana muokkaamassa sosiaalisia suhteita. Nuorten elämäntapaa leimaa tarve rakentaa identiteettiä ja kuulua joukkoon, mikä taas näkyy erilaisina vapaa-ajan valintoina. Nuorten vapaa-ajanvietto tapahtuu nykyään myös verkossa ja siksi se ympäristö on sosiaalipedagogisesti erittäin merkittävä nuorten henkisen pääoman, yhteenkuuluvuuden ja osallisuuden kannalta.

3.3 Syrjäytyminen ja osallisuus

Johanna Huotari (2015) viittaa omassa työssään aiempaan nuorisotutkimukseen ja Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen julkaisuun. Syrjäytymiskeskustelua on käyty jo 1980-luvulta lähtien, mutta valitettavasti syrjäytyminen mielletään vain työelämän ja koulutuksen kannalta ja tällöin muut ulottuvuudet sivuutetaan. Tosiasiassa määritelmiä ja näkökulmia on useita riippuen siitä, että ajatellaanko syrjäytyminen itse aiheutettuna, tilastotieteellisenä vai vaikka sosiaalisena tai normatiivisena syrjäytymisenä. Syrjäytymisen vastakohtana on pidetty osallisuutta ja sitä lähellä olevaa hyvinvointia sekä ihmisen perustarpeita, joilla tarkoitetaan riittävää toimeentuloa, yhteisöihin kuulumista, valtaisuutta ja toimijuutta. (Huotari 2015: 5–7.) Osallisuuskeskustelussa viitataan usein Allardtin hyvinvoinnin ulottuvuuksiin, joita ovat *having, loving, doing ja being*, mutta keskittymällä pelkästään konkretiaan ei pystytä hahmottamaan toimijuutta tai suhteiden ja kokonaisuuksien dynaamista luonnetta. Amartya Sen ja Martha Nussbaum käsittelevät taas osallisuutta käyttämällä *capability*-viitekehystä eli pystyvyyttä ja toimintavalmiuksia. Vapauden, toimintavalmiuksien ja toimijuuden suhde kuvaavat monikerroksista osallisuuden käsitettä paremmin. Ihminen voi myös olla kiinni yhdessä tai useammassa yhteisössä, joita voivat olla esimerkiksi perinteisemmin

ajatellut työmarkkinat ja hyvinvointivaltio tai sitten yhteisiin kiinnostuksiin perustuvat paikalliset, virtuaaliset tai diasporiset yhteisöt. (Isola, Kaartinen, Leemann, Lääperi, Schneider, Valtari & Keto-Tokoi 2017: 9–10.)

Nuorisotutkimusseuran tuoreessa tutkimuksessa erillistiedonkeruussa haastatellaan 15–29-vuotiaita nuoria, joilla ei ole työtä, harjoittelupaikkaa eikä koulutusta, eli niin sanottuja NEET-nuoria. Nuorten hyvinvoinnin rakentumisen objektiivisen tarkastelun vuoksi valintakriteerinä on käytetty nimenomaan nuorten ulkopuolisuutta työstä, harjoittelusta ja koulutuksesta, koska niiden tiedetään lisäävän riskiä pahoinvointiin. (Gretschel & Myllyniemi 2017: 6.) Kyselyn avoimissa kommentteissa nuoret nostivat esille, että sosiaaliset suhteet suojaavat syrjäytymiseltä ja niiden puute taas toisaalta on yksi syy syrjäytymiseen. Yleisin syrjäytymisen syy nuorten oman kokemuksen mukaan onkin nimenomaan ystävien puute (ks. kuvio 1). Nuorten yksinäisyys on suhteellisen yleistä, koska perusotoksessa usein tai joskus yksinäiseksi kokevia on 35 % ja NEET-nuoria jopa 69 %. Tilastoja tarkemmin analysoitaessa on nähtävissä, että yksinäisyys yleistyy etenkin noin 20-vuotiaana (Gretschel & Myllyniemi 2017: 13–14). Nuorilla on eripituisia jaksoja koulutuksen ja palkkatyön ulkopuolella. Työttömyysjaksoja saattavat katkoa erilaiset työharjoittelut, koulutukset ja työllistämisyksiköt, mutta osa nuorista saattaa olla lisäksi eläkejaksolla, sairauslomilla tai muuten työn ulkopuolella esimerkiksi päihteiden käytön vuoksi. Nuorten päivien sisältö täyttyy tällöin edullisista harrastuksista, kavereiden kanssa oleilusta sekä työpajatoiminnan, työllistämistoiminnan, työn tai opiskelun alkamisen odottamisesta. (Kojo 2012: 100–101.) Tarvetta puuttua syrjäytymisen riskitekijöihin voidaan perustella ketjuuntumismallilla, jonka mukaan erilaiset huono-osaisuuden tekijät kasaantuvat ja yhteen syrjäytymisen riskiryhmään kuulumisen mahdollistaa säännönmukaisen reitin myös toiseen riskitekijään tai riskiryhmään (Sandberg 2015: 145–146).

Kuvio 1. Oma kokemus syrjäytymisen syistä (Gretschel & Myllyniemi 2017: 34).

Haasio ja Zechner käsittelevät toiseutta perehtymällä Ylilaudan Hikikomero-keskustelufoorumien aloitusviesteihin ja kommentteihin. Ylilaudan keskustelufooromit ovat laaja-alaisia, mutta Hikikomero keskittyy japanilaiseen hikikomori-ilmiöön, jolla taas viitataan sosiaalisesti vetäytyneisiin nuoriin, jotka eivät käy töissä, opiskele tai osallistu kodin ulkopuolisiin aktiviteetteihin säännöllisesti. Sosiaalisia kontakteja välttelevät nuoret kuitenkin käyttävät internetiä vuorovaikutuskanavana ja identiteetin rakentajana. Identiteettikäsitykseen voivat kuulua esimerkiksi erilaiset sosiaaliset luokitukset omasta ja muiden asemasta yhteiskunnassa sekä toiseuden tunne, mikäli jäsen määritellään pois yhteiskunnasta tai yhteisöstä. Lähes kaikkiin Hikikomeron keskustelulankoihin

syntyy kuitenkin vuorovaikutusta ja suosituimmat aihepiirit käsittelevät sosiaalisesti vetäytyviä naisia, persoonallisuutta, naissuhteita tai niiden puutetta, sisaruksia, omaa ulkonäköä, sosiaaliturvan hyödyntämistä, mielenterveysongelmia, ystävyysuhteita, ravintoloita, minäkuvaa ja henkistä oloa. Ylilauta itsessään on anonyymi keskustelufoorumi, jonne voi lähettää viestejä ilman rekisteröitymistä tai nimimerkkiä. Foorumilla on 3,5 miljoonaa kuukausittaista kävijää, jotka myös lähettävät melkein 1,5 miljoonaa viestiä kuukaudessa. (Haasio & Zechner 2014: 52–53; Ylilauta 2018.)

3.4 Ystävyysuhteet ja yksinäisyys

Yksinäisyys on ahdistava ja lamaannuttava tunne siitä, että ei ole ketään, jolle jakaa ajatuksia, tai ketään, jonka kanssa viettää aikaa. Yksinäisyys satuttaa etenkin silloin, kun ulkopuolisuuden ja kuulumattomuuden tunne jatkuu päivästä tai tilanteesta toiseen. Yksinäisyyttä on kuvattu myös merkityksettömyydeksi, näkymättömyydeksi, toivottomuudeksi ja hukkaan heitetyksi elämäksi. Suurin osa ihmisistä kokee yksinäisyyttä jossain vaiheessa elämäänsä ja esimerkiksi suomalaisista noin joka viides kokee sitä ainakin joskus. Yksinäisyys vaikuttaa negatiivisesti ihmisen fyysiseen ja psyykkiseen terveyteen, ja ilman sosiaalista verkostoa yksinäiset turvautuvat useammin myös terveydenhuollon palveluihin. (Junttila, Jyrkkä & Tolmunen 2016: 22.) Ystäväpiirien koko ja laatu ovat suurimmat yksittäiset tekijät, jotka vaikuttavat onnellisuuteen sekä terveyteen ja hyvinvointiin. Ystävien määrää rajautuu kuitenkin ajan ja ihmisen kognitiivisten kykyjen takia noin 150 ystävään, eikä internet ole ainakaan vielä muuttanut tätä käsitystä. (Dunbar 2018: 32–33.)

Ystävät voidaan määritellä kolmeen luokkaan eli perhesuhteisiin, ystävyysuhteisiin ja romanttisiin suhteisiin, mutta näille on kuitenkin yhteistä se, että ne ovat tunnetasolla merkityksellisiä ja antavat tietynlaisella sosiaalisella ja tunneperäisellä tavalla jotain, mitä tuntemattomat ihmiset, tuttavuudet tai liikekumppanit eivät anna. Emotionaalista läheisyyttä voidaan mitata eri tavoin ja se kertoo, miten toisistaan riippuvaisia tai auttavaisia yksilöt ovat. Tämä taas säätelee sosiaalisen, psykologisen ja taloudellisen tuen saatavuutta. Ystävyysuhteet ovat sitovia suhteita, joissa tavoite on luoda kestävä ja toista huomioiva suhde, jossa koetaan läheisyyttä. (Dunbar 2018: 32–33.) Poikien ja miesten kokemus läheisen ystävyysuhteen puuttumisesta on yleisempää kuin tyttöjen ja naisten kokema emotionaalinen yksinäisyys. Sosiaalinen yksinäisyys eli verkostojen ja mukavien kaveriporukoiden puute on taas sekä naisilla että miehillä yhtä yleistä. Nämä ovat jo alakoulussa suhteellisen pysyviä kokemuksia, jotka vakiintuvat yläkouluikäisenä.

Yhdeksännelle luokalle siirryttäessä yksinäisyys on melkein kokonaan muuttumatonta, jolloin yksinäiset säilyvät yksinäisinä. 40–60-vuotiaista yksinäisistä aikuisista noin kolmasosa kertoo olleensa yksinäisiä lapsuudesta asti ja yli puolet sanoo, että yksinäisyys on alkanut viimeistään nuoruudessa. (Junttila ym. 2016: 22–23.)

Yksinäisyyttä tai siihen liittyviä käytösmalleja voidaan vähentää SSRI-lääkkeillä, ja myös oksitosiinilla on sosiaalisuutta edistäviä vaikutuksia. Paras apu yksinäisyyden kokemuksiin on kuitenkin ihminen. Samanikäistä seuraa saattaa löytyä erilaisista harrastuksista, kerhoista, vapaaehtoistoiminnasta ja jos ryhmään meneminen tuntuu vaikealta, voi aloittaa esimerkiksi konserteista, elokuvista tai muista paikoista, joissa voi sattumalta jutella hetken aikaa jonkun lähellä olevan kanssa. Positiiviset kokemukset omasta seuran kelpaamisesta toisille vahvistavat uskallusta yrittää juttelua ihmisille uudestaan. Satunnaiset kaverisuhteet saattavat myös muuttua ystävyysuhteiksi. Positiivisten kokemusten ja mukavien sosiaalisten tilanteiden mahdollistaminen on paras mahdollinen keino päästä eroon yksinäisyydestä (ks. kuvio 2). (Junttila ym. 2016: 24–25).

Kuvio 2. Yksinäisyyden vähentäminen ja ennaltaehkäisy ilman lääkkeitä (Junttila ym. 2016: 25).

Yksinäisyys aiheuttaa masennusta ja sosiaalista ahdistuneisuutta, mikä luo kierteen, jossa masennus etäännyttää ihmissuhteista entisestään ja vaikeuttaa masennuksesta paranemista. Sosiaalinen ahdistuneisuus ja sosiaalisten tilanteiden pelko voivat myös luoda kehän, jossa voimakas sosiaalinen pelko ja siitä johtuva välttämiskäyttäytyminen etäännyttää ihmissuhteista ja syventää yksinäisyyttä, ja toisaalta sitä myötä myös voimistaa lisää sosiaalisten tilanteiden pelkoa. Yksinäisyyden tunnetta ei poisteta lääkkeillä, mutta yksinäisyys lisää ahdistus-, uni- ja masennuslääkkeiden käyttöä, koska yksinäisyyden oireita, kuten esimerkiksi ahdistusta, masennusta, epätoivoa ja surua lääkitään paljon. Yksinäisyyttä saatetaan lievittää myös alkoholilla, huumeilla tai lohtusyömisellä ja psyykkisten oireiden lisäksi yksinäiset käyttävät muita enemmän opioideja ja muita kipulääkkeitä fyysisten kipujen helpottamiseen. Yksinäisyyden hoidossa on kokeiltu erilaisin tuloksin myös monia ryhmä- ja yksilöterapioida, mutta parhaan keinon voidaan kuitenkin olettaa olevan sosiaaliset verkostot ja läheisyydestä saatava luonnollinen oksitosiini. (Junttila ym. 2016: 24–25.)

Yksinäisyys ei ole suoraan verrannollinen uusiin nettiystäviin tai verkkoyhteisöissä olevien ystävien määrään, mutta yksinäisyydellä on yhteys siihen, miten laajasti ja minkä vuoksi nuori käyttää sosiaalista mediaa tai kertoo itsestään. Perhesuhteilla ei ole merkitystä sosiaalisen median käytössä, kun taas sosiaalisilla ja romanttisilla suhteilla on. Sosiaalisesti ja romanttisesti yksinäiset viestivät verkossa kompensoidakseen sosiaalisia vaikeuksiaan ja tällaisella yksinäisyydellä on myös yhteys kaverimäärään. Sosiaalisesti yksinäiset käyttävät sosiaalista mediaa kompensoidakseen kasvokkain tapahtuvaa viestimistä, mutta he eivät välttämättä solmi uusia ystävyysuhteita netissä, kun taas parisuhdetta hakevat käyttivät selkeästi enemmän aikaa netissä tavatakseen uusia ihmisiä, mikä näkyy myös uusien kavereiden määrässä. Yksinäisyyden ja ystävyysuhteiden luomisen taustalla on siis erittäin monimutkaisia sekä täysin yksilöihin ja henkilökohtaisiin motiiveihin liittyviä syitä. (Creed, Hood & Mills 2017: 13–15.) Yksinäiset voivat rakentaa omaa sosiaalista verkostoaan myös sosiaalisessa mediassa ja netin avulla voi vähentää sosiaalista yksinäisyyttä. Jos kasvokkaisia suhteita ei ole, on kuitenkin hyvä, että suhteita on edes virtuaalisessa ympäristössä. (Junttila ym. 2016: 25).

Syrjäytymisen syistä puhuttaessa nuoret nostavat koulutuksen, toimeentulon ja työpaikan puuttumisen edelle ystävien puuttumisen, mielenterveysongelmat, syrjinnän, huonon seuran, tulevaisuudenuskon puuttumisen ja epätasa-arvoiset lähtökohdat. Syrjäytyminen voidaankin nähdä paljon monisyisempänä prosessina, jossa hyvinvoinnin ulottuvuuksien lisäksi merkitsee nuoren oma näkemys omasta toimijuudesta ja pystyvyydestä tässä yhteiskunnassa. Lohduton kuva tulevaisuudesta ja omista kyvyistä tai mahdollisuuksista muihin verrattuna saattaa ollakin joillekin nuorille isompi asia kuin pelkkä työ- tai koulustatuksen saaminen. Ylilaudan Hikikomero-foorumin keskusteluaiheet persoonallisuudesta, omasta ulkonäöstä, minäkuvasta ja naisuhteista voivat olla yksi esimerkki ryhmän toiseudesta syrjäytymisen syynä. Identiteettiä saatetaan rakentaa kysymällä pystynkö ja haluanko minä luoda sosiaalisia suhteita sekä toimia osana yhteiskuntaa nyt tai tulevaisuudessa. Sosiaaliset verkostot ja netti voivat kuitenkin vähentää sosiaalista yksinäisyyttä ja parhaimmassa tapauksessa verkkoyhteisössä luotu hyvä ystävyysuhde lievittäisi myös emotionaalista yksinäisyyttä. Onko yhteisöpalveluissa tällaista voimaa?

4 Virtuaaliset yhteisöt ja yhteisöpalvelut

Tilastokeskuksen mukaan käytännössä jokainen nuori käyttää internetiä, ja huomattavinta on etenkin se, että 16–34-vuotiaista 92–97% käyttää internetiä pikaviestintään ja erilaisten yhteisöpalvelujen seurantaan. Samasta ikäryhmästä yleensä jatkuvasti kirjautuneena olevia tai yhteisöpalvelua useasti päivässä seuraavia on noin 58 % ja viikoittainkin jotain yhteisöpalvelua seuraa noin 88 %. Yhteisöpalvelujen käytön useus korostuu etenkin pääkaupunkiseudun keskiasteen ja korkea-asteen opiskelijoilla. (Suomen virallinen tilasto 2017a; Suomen virallinen tilasto 2017b.) Median sekä tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen ammatillisten, sosiaalisten, taloudellisten ja kulttuuristen suhteiden kehittämisessä ja ylläpitämisessä on tavallista etenkin teollistuneissa maissa, joissa internet ja matkapuhelimet ovat nopeasti yleistyneet. Näiden yleistymisellä on vaikutus ihmissuhteiden ja sosiaalisten suhteiden luomiseen sekä sitä myötä yhteiskunnan muuttumiseen. EU-maiden syrjäytymisen ehkäiseminen ja tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen osallisuuden lisäämiseksi on politiikkaa, joka on aloitettu jo 1990-luvulla. Isoa-Britanniaa voidaan ainakin pitää yhtenä digitaalisen osallisuuden konseptin edelläkävijöistä. (Notley 2009: 1209–1211.) Yhteisöpalvelujen hyödyntäminen ja siellä oleva potentiaali tulisikin ottaa paremmin käyttöön sosiaalialalla tehtävässä työssä. Monesti puhutaan, että pitäisi mennä sinne, missä nuoret viihtyvät ja

kohdata heidät siellä, missä he ovat. Miksi ei siis kauppakeskusten lisäksi virtuaalisissa yhteisöissä?

4.1 Yhteisöpalvelujen luonne

Virtuaalisen maailman mahdollisuuksien myötä voidaan ylläpitää yhteisö rakenteita ja luoda uusia virtuaalisia yhteenliittymiä. Miia Kosonen (2004) viittaa esimerkiksi Wilburin vuonna 1997 tuomaan virtuaaliyhteisön käsitteeseen sekä Taylorin ja Lickliderin jo 1960-luvulla esiin nostamaan tietoverkkojen yhteisölliseen potentiaaliin. Teknologiavälitteinen yhteisö kuvaa ilmiön sosioteknistä kokonaisuutta, jossa yhteisön keskellä ovat ihmiset, jotka hyödyntävät teknologiaa välittäjänä ja viestintäkanavana. Virtuaalisille yhteisöille on lisäksi tunnusomaista, että käyttäjät luovat itse sisällön ja että siellä on toistuvaa vuorovaikutusta tietoverkon välityksellä hyödyntämällä tietynlaista kanavaa tai kanavia. Rheingoldin mukaan virtuaaliyhteisö on sosiaalinen muodostelma, jossa jäsenet kehittävät verkkokeskustelujen pohjalta henkilökohtaisia tunnesiteitä ja suhteita. (Kosonen 2004.) Yhteisöllisyyttä voi olla ilman fyysisiä rajoja ja paikkoja, koska yhteisöllisyyden tunteen rakentumiseen tarvitaan vain yhteenkuuluvuutta, luottamusta, yhteisiä sopimuksia ja sääntöjä, yhdistävää asennetta, hyvin toimivia sosiaalisia suhteita sekä pysyvyyttä (Heinonen 2008: 172).

Yhteisöpalveluiden merkitys korostuu etenkin sosiaalisen pääoman rakentamisessa, mikä tarkoittaa esimerkiksi ystävyysuhteiden, ryhmien ja sosiaalisten verkostojen ylläpitämistä. Yhteisöpalvelut voidaan nähdä välineenä oikean elämän ystävyysuhteiden hallinnassa, koska uusien ystävien saamiseksi halutaan kasvokkainen kontakti tai tutuus. Toinen merkittävä seikka yhteisöpalveluissa on se, että käyttäjät saattavat paljastaa sisällöissään itsestään enemmän kuin kasvotusten tavatessa ja yksi syy palveluiden käytön suosiossa onkin mahdollisuus sosiaaliseen tietoon eli muiden käyttäjien toimintoihin, ajatuksiin, kirjoituksiin ja kuviin. Yhteisöpalvelut eivät myöskään muuta käyttäjän tapoja osallistua ja useat arkielämän kontaktit voivat indikoida myös lukuisia yhteisöpalvelujen kontakteja. Sovelluksen käyttäminen ei lisää kontakteja, mutta toisaalta aktiivinen toiminta ystävien kanssa on positiivisemmin tulkittavissa kuin vain ystävien lukumäärä. (Jäkälä & Pekkola 2011: 103–104.)

Yhteisöpalvelut mahdollistavat itsensä esittelyn ja itselle tärkeistä asioista puhumisen ja se voi siten olla paikka ja väline oman identiteetin testaamisen ja henkilökohtaiseen kasvuun. Oma identiteetti halutaan esittää totena tai hieman paranneltuna, mutta harvemmin kokonaan rakennettuna, koska yhteisön jäsenet saattavat olla ystäviä myös oikeassa elämässä, jolloin valhe paljastuisi. (Jäkälä & Pekkola 2011: 104.) Verken tekemä kartoitus suomalaisista tutkimuksista liittyen nuorten verkkokulttuuriin tuo myös esille identiteettiin ja verkon käyttöön liittyviä asioita. Nuorten identiteettityö tai minätyö on mahdollista erilaisissa verkon yhteisöissä, joissa voi löytää samaistumisen kohteita tai etsiä muita aineksia identiteetin rakentamiseen. Anonyyminä tapahtuva kommunikointi on hyvin tärkeää, ja esimerkiksi vieraiden kanssa kommunikointi koetaan vapauttavana. Virtuaalimaailman identiteetti on joustava ja uudelleen muokattava, mikä mahdollistaa esimerkiksi identiteetillä leikkittelyn ja vuorovaikutuksen, joka ei välttämättä olisi yhtä luontevaa verkon ulkopuolella. (Lehtikangas 2014: 12.) Jodelin luonnetta yhteisöpalveluna ei ole vielä tutkittu kovin paljon, mutta yksi verrattain todella tuore oppinnäytetasoinen tutkimus on Helsingin yliopiston sosiaalitieteiden laitoksella tehty pro gradu, jossa on tutkittu, miten suomenruotsalaiset nuoret käyttävät pääkaupunkiseudun kampuksilla Jodelia. (Parviainen 2017.)

4.2 Verkko yhteisön hyödyt ja haitat

Vuorovaikutuksen ja yhteisöllisyyden näkökulmasta aiemmissa tutkimuksissa tulee esille myös haitta- ja huolinäkökulmaa, joka korostuu etenkin julkisessa keskustelussa. Pelimaailmaan ja nettiin uppoutuminen uhkaa nuorten sosiaalisten taitojen kehitystä ja vähentää nuorten sosiaalisia suhteita (Salokoski & Mustonen 2007: 78). Uusimpien tutkimusten mukaan verkko kuitenkin ennen kaikkea monipuolistaa vuorovaikutusta, koska viestiminen ei ole enää sidoksissa aikaan ja paikkaan. Verkon vuorovaikutus voi olla sosiaalisten suhteiden ylläpitoa ja syventämistä, tai jopa lähipiiristä irrottautumista ja uusien vuorovaikutustilanteiden luomista. Viestiminen ja kommunikaatio sosiaalisessa mediassa on helppoa, kätevää, luovaa ja leikkisää, ja se lisää kontrollin tunnetta omasta viestinnästä. Tämä hallinnan tunne saattaa tarjota nuorelle esimerkiksi kanavan suorasanaisempaan kommunikointiin ja vaikeiden asioiden käsittelyyn. Verkko näyttäytyy etenkin sosiaalisista peloista kärsiville kohtaamispaikkana, jossa voi tavata toisia ihmisiä ja näyttää tunteitaan helpommin kuin oikeassa maailmassa. Verkon anonyymit yhteisöt eivät luokittele ihmisiä esimerkiksi iän, sukupuolen tai etnisen taustan perusteella, jolloin yhteisö saattaa olla itseasiassa tasa-arvoisempi kuin yhteisöt reaali maailmassa. Kaikista verkon mahdollisuuksista ja yhteisöllisyydestä huolimatta

anonymiteetti mahdollistaa myös kasvottoman kiusaamisen, ilkeät kommentit ja juoruilun eikä kiusaaja fyysisen välimatkan takia pysty välttämättä edes tulkitsemaan kiusatun tunteita tai kokemaan empatiaa. (Lehtikangas 2014: 16–18.) Myös Zizekillä on kriittisempi lähestymistapa sosiaaliseen mediaan, jossa asiakaslähtöisyys ja tekniikan helppous eivät vahvistakaan nuoren omia ongelmanratkaisutaitoja. Elämän suuret kysymykset jäävät edelleen nuoren vastuulle, mutta nuorten heittäytyessä teknologian vietäviksi ja rajoitettuun itseilmaisuuksiin, he ja vertaiset maalaavat vain siloteltuja kuvia itsestään eivätkä pysty kehittämään toleranssia omille vajavaisuuksilleen. (Zizek 2017: 230.)

Muita huolia ja riskejä ovat esimerkiksi pornografia, kiusaaminen, seksuaaliset viestit, yhteydenpito tuntemattomien ihmisten kanssa, haitallisen sisällön sekä henkilökohtaisten tietojen levittäminen (Livingstone, Haddon, Görzig & Ólafsson 2011: 6-7). Keskusteluja on myös mahdollista sekoittaa tarkoituksella provokatiivisesti, koska esimerkiksi avoimelle keskustelupalstalle on jokaisella mahdollisuus osallistua (Vanhanen 2011: 38–39). Haitallisen sisällön levittäminen ei kuitenkaan onnistu Jodelissa niin helposti, koska sovelluksen periaatteiden mukaisesti käyttäjät moderoivat ja ilmiantavat oman yhteisönsä sopimattoman sisällön pitääkseen yhteisön positiivisena, ihmiset luovana ja hauskanpidon mahdollisena. Tärkeintä on yhteisö, jossa jäsenet voivat keskustella ja jakaa ajatuksiaan vapaasti sekä auttaa ja tukea toisiaan. (The Jodel Venture GmbH 2018.) Yhteisöpalvelut koetaan pääasiassa turvallisina sosiaalisina verkostoina, joissa halutaan vaihtaa tietoa, pitää hauskaa ja viihtyä oman ystäväverkoston kanssa. Yhteisöpalvelujen yksityisyyteen ja tietoturvaan liittyy myös riskejä, joita käyttäjät eivät välttämättä itse tiedosta. Esimerkiksi yhteisöstä irrotettu ja muualla esitetty tieto voi olla käyttäjälle haitallista. (Jäkälä & Pekkola 2011: 104.)

Sosiaalinen media tuottaa kuitenkin paljon hyvää, kuten itseilmaisua, vuorovaikutusta, keskustelua, tiedon tuottamista ja jakamista, kannustamista, sosiaalista tukea, yhteiskunnallista osallistumista ja voimaantumista digitaalisen maailman toimijana. Sisällöltään sosiaalinen media tuottaa myös kaikenlaista roskaa ja hölynpölyä, jolla on korkeintaan viihdearvoa. Ihmiset etsivät mielihyvää ja tässä mielessä sosiaalisessa mediassa viihtyminen ei ole kuitenkaan vähäpätöistä tai täysin hyödytöntä. (Matikainen 2011: 76–77.) Verkkoyhteisöillä voi olla rooli uusien ihmissuhteiden sekä sosiaalisten suhteiden luomisessa etenkin yhteisten mielenkiinnon kohteiden perusteella. Vertaisyhteisöt linkittyvät niin sanottuun osallistavaan mediakulttuuriin, jossa on matala kynnys taideilmaisuuksiin, kansalaistoimintaan sekä asioiden jakamiseen. (Notley 2009:

1217.) Verkkoperustainen nuorisotyökin pohjautuu 1990-luvun yhdistysten verkkosivustoihin, digitaaliseen verkkokeskusteluun eli chattiin, mutta myöhemmässä vaiheessa 2000-luvulla nuorisotyötä on tehty myös yhteisöpalveluissa kuten IRC-Galleriassa, Habbo Hotellissa, Demin keskustelupalstalla sekä Facebookissa (Huttunen & Merikivi 2011: 44—45).

4.3 Vuorovaikutus verkossa

Verkon vuorovaikutus on opettanut nuorille taitoja, joita he ovat voineet hyödyntää kasvokkaisessa kommunikaatiossa, vaikka niin sanottu aito vuorovaikutus koetaankin tärkeämpänä kuin verkkovälitteinen vuorovaikutus. Verkko kuitenkin yhdistää tuntemattomiakin ihmisiä, jotka jakavat samat mielenkiinnon kohteet ja mielipiteet, joten nuoret ovatkin muun muassa solmineet ystävyys- ja seurustelusuhteita tai ihastuneet. Kuulumalla yhteisölliseen palveluun varmistetaan kaveripiiriin pääseminen ja muut sosiaaliset välttämättömyydet. Verkon yhteisöistä voidaan hakea itselleen sopivia vertaisryhmiä ja koska virtuaalielämän yhteisöt linkittyvät myös oikeaan elämään, verkko on luonnollinen tapa jatkaa yhteydenpitoa ja yhteisöllisyyden vahvistamista. (Lehtikangas 2014: 19—20.)

Internetin avulla on mahdollista luoda useiden ihmisten välisiä vuorovaikutussuhteita ilman fyysistä kontaktia, ja siinä korostuu perinteisesti anonyymiys ja sitoutumattomuus. Verkkokeskustelussa on kuitenkin mahdollista saada myös vuorovaikutteista vertaistukea tilannesidonnaisesti. (Vanhanen 2011: 36.) Verkko lisää ennen kaikkea tunnetta sosiaalisesta tasavertaisuudesta ja anonyyminä keskustelu mahdollistaa helpomman lähestymisen arkoihin tai häpeällisiin aiheisiin. Avoin puhe intiimeistä asioista vahvistaa keskustelijoiden keskinäistä läheisyyden ja vertaisuuden tunnetta. Viestijät saattavat olla anonyymejä verkon ulkopuolella, mutta tuttuja verkkokeskustelussa. (Vanhanen 2011: 48.) Mediakasvatusseuran tutkimuskatsaus nostaa esille vuorovaikutteisen median sosiaaliset yhteisöt, jotka muodostuvat etenkin keskustelupalstojen, gallerioiden ja nettipelien ympärille. Nämä yhteisöt ovat nuorille tärkeitä niiden sosiaalisen tuen ja viihteellisen ja vuorovaikutuksellinen virtuaalisen läsnäolon vuoksi. Nuoret tarvitsevat sosiaalisia sisäryhmiä ja tukiryhmiä, joissa voi kokea tulevaisuuden hyväksytyksi. Esimerkkinä on annettu kuvagalleriat, joissa annetaan myönteisiä kommentteja ulkonäöstä kohottaen näin nuorten itsetuntoa. (Salokoski & Mustonen 2007: 75.)

Digitalisaation myötä vuorovaikutuksen ja luottamuksen muodot tulevat kuitenkin muuttamaan, ja ylipäätään koko sosiaalinen maailma muuttuu, koska uudenlaiset teknologiat ja niiden yhteistoiminnan muodot yleistyvät (Tamminen, Lampinen & Lehtinen 2014: 244). Digitalisaatio muuttaa myös ryhmiin ja vertaistoimintoihin liittyvät toimintamuodot haastamalla perinteiset vuorovaikutuksen rakenteet. Uudet viestintämuodot ja toimintamallit sekä verkkopohjaiset alustat helppokäyttöisyydessään ja vaivattomuudessaan mahdollistavat tiedon tuottamisen ja levittämisen demokraattisemmin. Digitaaliset työvälineet, yhdessä tekeminen ja omaehtoisen organisoitumisen kulttuuri muuttavat maailmaa vuorovaikutteisemmaksi ja maailmankuvan rakentaminen perustuu entistä enemmän vertaistoiminnan malleihin, joista hyvänä esimerkkinä ovat Twitter ja Wikipedia. Tekstin ja audiovisuaalisen sisällön levittäminen sekä muu julkinen vertaisviestintä muuttavat esimerkiksi uutisointia vuorovaikutteiseksi prosessiksi. (Tamminen ym. 2014: 235—236.)

Maailman muuttuessa yhteisöt joutuvat pohtimaan esimerkiksi anonymiteettiin, turvallisuuteen ja yksityisyyteen liittyviä kysymyksiä, koska tässä asiassa teknologiakin ainakin toistaiseksi asettaa jotain rajoitteita. Huoli kuitenkin siitä, että internetissä pidetään yhteyttä tuntemattomiin ihmisiin, näkyy mielestäni tässä opinnäytetyön kontekstissa täysin eri valossa, koska tavoitteenahan on nimenomaan tutustua uusiin tuntemattomiin ihmisiin ja luoda uusia ystävyys-suhteita. Isossa mittakaavassa tietotekninen kehitys myös muuttaa sosiaalisia suhteita ja yhteiskuntaa. Virtuaalinen kokemusmaailma ja siellä luodut ystävyys-suhteet eivät kuitenkaan itsessään korvaa oikean elämän kasvokkaisia kontakteja, läheisyyttä tai kosketusta, mutta niillä on selkeästi oma paikkansa. Valvomaton yhteisöpalveluiden ja internetin liiallinen käyttö voi tuoda omat riskit, mutta toisaalta verkkoyhteisöt voivat olla myös apuväline tai työkalu oikean elämän kontakteihin ja ystävyys-suhteisiin.

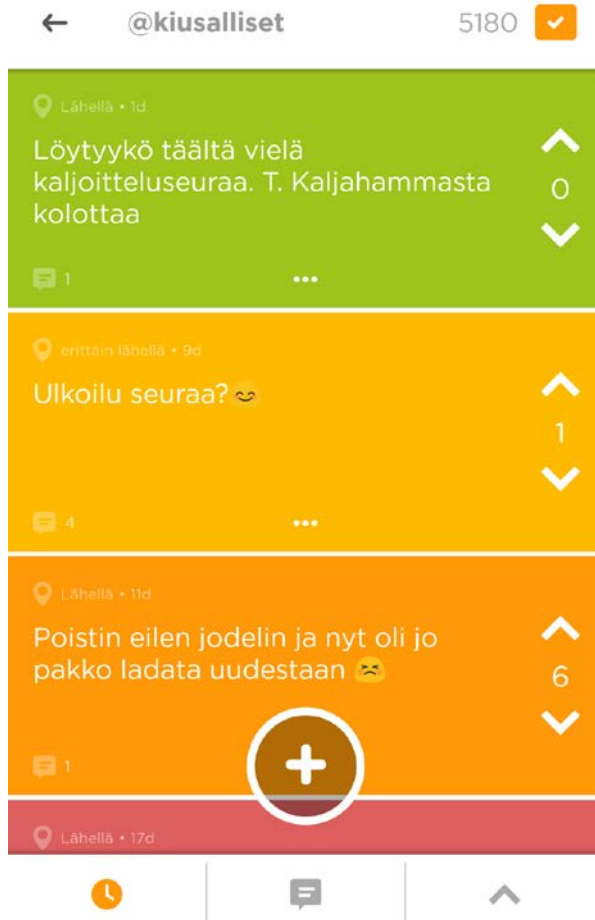
5 Kiusalliset yhteisönä

Kiusalliset on uusien kavereiden hankkimiseen tarkoitettu konsepti, joka toimii Jodelissa Helsingin alueella kanavalla @kiusalliset. Kanavan jäsenmäärä elää koko ajan, mutta tällä hetkellä sillä on noin 5000 käyttäjää, jotka seuraavat kanavan tapahtumia, ja joista osa osallistuu keskusteluun, vaikka vuoden takaiseen verrattuna aktiivista viestimistä ei enää tapahdukaan samalla tavalla. Kanavalla keskustellaan ja järjestetään tapaamisia ja sen avulla voidaankin muodostaa uusia kaveriporukoita, ystävyysuhteita ja parisuhteita. Suurin syy järjestää tapahtumia on kuitenkin yksinäisyyden ehkäiseminen ja konseptin positiivinen vaikutus ihmisten sosiaaliseen elämään. (Tamminen 2018.)

Kiusalliset-kanava on perustettu Jodeliin helmikuussa 2017, mutta idea yhteisöstä on tullut aiemmin Facebookin ”Ensitreffit Kalliossa” -konseptista ja siitä, että Tinder ei ole mielekäs sovellus. Varsinainen idea on käynnistynyt ehdottamalla ryhmäsokkotreffejä Jodelin @sinkut-kanavalle. Anonyymius lisää kynnystä lähteä treffeille, mutta uusien ihmisten tapaaminen on antoisaa ja lähtökohtaisesti positiivista. (Tamminen 2018.)

”Muistelin eräässä Ted Talk -keskustelussa (rejection therapy aiheena) puhujan kertoneen ihmisten lähestymiskynnyksen laskevan, jos sanoo ääneen jotain mitä toinenkin todennäköisesti pelkää. Ehkä ryhmätreffien nimeäminen kiusallisiksi tekee samaa, sanoo heti ääneen sen mitä kaikki pelkää sanomattakin. Ja onhan se aika leikillinenkin, ja omasta mielestä kivalla tapaa outo.” (Tamminen 2018.)

Nimi Kiusalliset (joskus myös Kiusalliset sokkotreffit tai Kiusalliset ryhmäsokkotreffit) tulee alkuperäisestä viestistä ”Miten olis kiusalliset ryhmätreffit jossain ulkona joskus? [oluttuopit -emoji]”. Jodlaus pienimuotoisesta pub crawl -kierroksesta kasvoikin kiinnostuneiden myötä yhtäkkiä noin 80 hengen tapaamiseksi, jonka päivämäärä sovittiin Doodlessa. Ilmoittautuessa henkilöt laittoivat esille sukupuolensa (N/M) ja ikänsä, koska sukupuoli-/ikäjakauma oli osallistujille ilmeisen tärkeä hahmottaa etukäteen. Tapahtuman kasvaessa sen käsittely pelkän jodlauksen kommenttikentässä alkoi myös olla hankalaa, jolloin heräsi ajatus #kiusalliset-aihetunnisteen käytöstä. Joku tuntematon henkilö päätti kuitenkin tehdä tästä myös kanavan (ks. kuvio 3). (Tamminen 2018.)

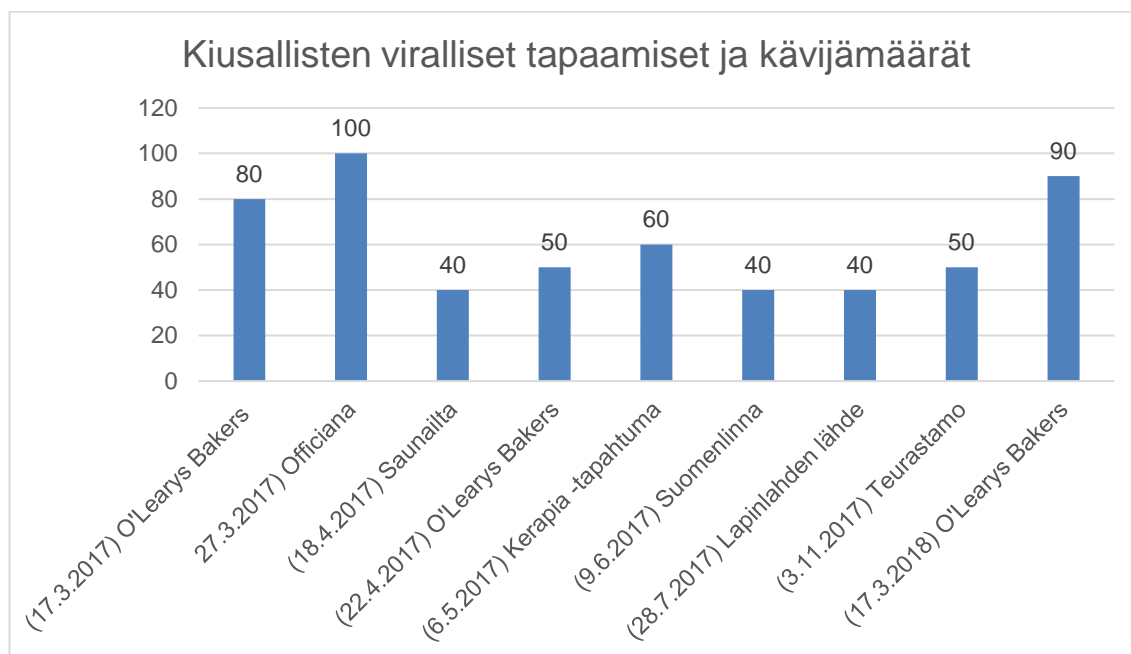

Kuvio 3. Kanavan ulkoasu

Tapahtumat ovat ilmaisia ja tapahtumien osallistujat ovat noin 18–35-vuotiaita. Ensimmäisestä tapahtumasta lähtien ohjelmassa on ollut niin sanottuja speed dating -kierroksia, joita varten on kehitetty muun muassa oma ohjelma ja nettisivu, jossa kierrokseen osallistuneet voivat täyttää lomakkeen, jotta mahdollisesti syntyneet parit voidaan etsiä koneellisesti. Tapahtumissa on ollut tämän lisäksi jotain pientä ohjelmaa, kuten esimerkiksi ihmisbingoa, näyttely- ja tislaamokierros sekä petankkia riippuen paikan luonteesta. Virallisten tapahtumien lisäksi on järjestetty myös säännöllisesti Kallio pubcrawl -kierroksia sekä useita lyhyenkin varoitusajan tapaamisia esimerkiksi puistoihin, baareihin tai vaikka museoihin. (Tamminen 2018.)

Kuka tahansa on voinut järjestää tapahtumia ilmoittamalla niistä kanavalla, ja etenkin vuoden 2017 kevät ja kesä olivat aktiivista aikaa kanavan käyttäjien keskuudessa (ks. kuvio 4). Ilmapiiri on ollut alusta alkaen hyvä, vaikka kevään jälkeen tapahtumissa käyneiden YliIauta-keskustelufoorumien käyttäjien huono käytös onkin herättänyt keskustelua. Syksyllä alkavat opinnot ovat vaikuttaneet tapaamisten sopimisiin, mutta

esimerkiksi lautapeli-illat ovat nousseet suhteellisen säännölliseksi tapahtumiksi. 17.3.2018 järjestetyn vuosijuhlan jälkeisen positiivisen palautteen perusteella sekä aikaisempien vanhempien kiusallisaktiivien pyynnöstä, on tarkoitus järjestää vielä lisää tapahtumia ainakin kesän 2018 ajan. (Tamminen 2018.)

Kuvio 4. Kiusallisten viralliset tapaamiset ja kävijämäärät (Tamminen 2018).

Yhteisön jäsenten viestiminen tapahtuu pääosin Jodelissa kanavilla @kiusalliset sekä @kiusalliset+30. Keskustelut siirtyivät nopeasti Jodelista myös anonyymiteettia tukeviin Kik- ja Telegram-sovelluksiin. Kik-keskusteluryhmistä on siirrytty Telegramiin, koska siinä ei ole jäsenmäärärajoituksia ja se tekee tiedottamisesta ja keskustelemisesta huomattavasti helpompaa. Omanlaisiaan ryhmiä perustettiin vuoden 2017 kevään ja kesän aikana keskusteluja ja tapaamisten sopimisia varten ja ryhmiin tulikin satoja viestejä päivässä. Moderaattoriryhmä pyrki pitämään keskustelun asiallisena etenkin Ylilauta-keskustelufoorumilaisten epäasiallisen käytöksen vuoksi. Sovellusten lisäksi viestimisessä on käytetty hyödyksi myös Facebookia, vaikka ensisijainen tarkoitus onkin pitää toiminta erityisyytensä vuoksi Jodelissa ja anonyyminä. (Tamminen 2018.)

Kiusalliset ei kuitenkaan ole ainoa nuorten tutustumiseen tarkoitettu kanava, ja siksi opinnäytetyöni avaakin vain yhden nuorten ryhmän kokemuksia Jodelista. Kanavat, kuten esimerkiksi @kaveriseuraa, @sinkut, @jodeltreffit, @ystävätreffit ja @miittirinki ovat paikkoja, joissa käyttäjät voivat myös etsiä ja tavata uusia ihmisiä. Sovelluksessa on lisäksi lukuisia aihepiireittäin valikoituja kanavia, kuten esimerkiksi @tunnustuksia, @tasapainottomat, @mielenterveys ja @suhteet, joissa käyttäjät voivat anonyymisti avata halutessaan oman elämänsä kipupisteitä. Jodelin luonteen mukaisesti kanavat ovat eräänlaisia avoimia keskustelupalstoja, jonne käyttäjät voivat tulla hakemaan anonyymisti jonkinlaista vertaistukea ja ymmärrystä omille elämätilanteilleen. Erilaisten sovellusten, kanavien ja muidenkin verkkoyhteisöjen ansiosta viestiminen, sosiaalisten suhteiden muodostaminen sekä avun hakeminen ovat muuttuneet radikaalisti. Tässä työssäni en kuitenkaan halua perehtyä tarkemmin esimerkiksi Jodeliin mobiilisovelluksena tai Telegramiin viestisovelluksena samalla paisuttaen opinnäytetyötä, vaan haluan keskittyä Kiusallisiin ja sen toimintaan.

6 Opinnäytetyön tekeminen ja aineisto

Erilaisia sosiaalisen median alustoja ja verkkoyhteisöjä on nykyään lukemattomia, ja olen pyrkinyt keräämään uusinta tietoa ja käyttämään uusimpia tutkimuksia, koska Internet kehittyy ja maailma sekä tutkimustieto sen mukana. Aikaisemmissa tutkimuksissa on myös paljon näkökulmaeroja, koska teemoja käsitellään useasta eri suunnasta. Tämä opinnäytetyö antaa yleiskatsauksen verkkoyhteisöistä ja nuorista. Työelämätahona opinnäytetyössä on mukana verkkovälitteisiä toimintamuotoja kehittävä Nyyti ry, joka on opiskelijoiden mielenterveyttä ja elämänhallintaa tukeva ja edistävä järjestö.

6.1 Kohderyhmä ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyössäni on kaksi tutkimuskysymystä: 1. Miten Kiusalliset vaikuttaa nuorten sosiaalisiin suhteisiin ja 2. minkälaisia kokemuksia nuorilla on anonyymistä verkkoyhteisöstä ja mikä merkitys tällä verkkoyhteisöllä on nuorille? Olen pyrkinyt saamaan näihin vastauksia kartoittamalla vastaajien taustatietoja, kokemuksia ja mielipiteitä heidän verkkoyhteisöstään sekä näkemyksiä Nyyti ry:n mahdollisesta toiminnasta Jodelissa. Kohderyhmänä työssäni ovat Jodelissa olevan Kiusalliset-kanavan käyttäjät, joita olen haastatellut verkossa täytettävällä kyselylomakkeella. Kyselylomakkeessa on avoimia kysymyksiä ja monivalintakysymyksiä (ks. liite 1).

Avoimissa kysymyksissä esitetään kysymys ja vastaajalle jätetään tyhjä tila vastaukselle. Monivalintakysymyksissä vastaaja merkitsee esimerkiksi rastilla valmiin vastausvaihtoehdon, jonka tutkija on lomakkeeseen laatinut. Avoimia kysymyksiä perustellaan sillä, että ne mahdollistavat vastaajien sanoa sen, mitä heillä on todella mielessään, kun taas monivalintakysymykset lukitsevat vastaajat valmiisiin vastausvaihtoehtoihin. Monivalintakysymysten puoltajat ajattelevat kuitenkin, että avoimien kysymysten tuottama aineisto on sisällöltään värikästä, vaikeasti käsiteltävää ja luotettavuudeltaan kyseenalaista. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009: 199–201.)

6.2 Opinnäytetyön toteutus ja menetelmät

Ennen varsinaista kyselylomaketta ja aineiston analyysiä tein teoreettista viitekehystä ja perehdyin aikaisemmin tehtyihin tutkimuksiin keväällä 2018. Etsin tietoa seuraavilla hakusanoilla ja niiden yhdistelmillä suomeksi ja englanniksi: verkkoyhteisö, sosiaalinen media, vertaistuki, nuoret, syrjäytyminen, osallisuus, tieto- ja viestintäteknologia, ystävyys sekä digitaalinen vuorovaikutus. Tutkimusartikkeleita olen etsinyt monialaisista artikkelitietokannoista, kuten esimerkiksi Ebscosta, Taylor & Francisista ja Finnasta. Opinnäytetyö on toteutettu puolistrukturoidun kyselylomakkeen avulla verkossa.

Puolistrukturoidussa haastattelussa jokaiselle haastateltavalle esitetään samat kysymykset samassa järjestyksessä. Puolistrukturoitua haastattelua voidaan nimittää myös teemahaastatteluksi, koska siinä on valittu etukäteen teemat, joiden lisäksi on mietitty tarkempia kysymyksiä. Haastattelu sopiikin sellaisiin tilanteisiin, joissa kerätään tietoa tietynlaisista asioista, eikä haluta antaa haastateltaville liikaa vapauksia vastauksiin. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006a.) Kyselytutkimuksen eduksi katsotaan yleensä, että sen avulla pystytään kokoamaan laajempi tutkimusaineisto. Tutkimukseen on mahdollista saada paljon vastaajia, joilta voidaan kysyä useampia asioita. Kysely on myös menetelmänä tehokas, sillä se säästää aikaa, ja kyselylomakkeen ollessa huolellisesti suunniteltu kerätty aineisto pystytään käsittelemään ja analysoimaan nopeasti. Kyselytutkimuksen heikkouksina voidaan tavallisimmin pitää aineiston pintapuolisuutta ja tutkimuksen teoreettista vaatimattomuutta. Kyselytutkimuksessa on mahdotonta saada varmuus siitä, kuinka tosissaan vastaajat ovat tutkimukseen suhtautuneet, tai kuinka perehtyneitä vastaajat ovat olleet kysytyyn aiheeseen. (Hirsjärvi ym. 2009: 195.)

Tutkimuksen kyselylomakkeen laatimiseen on syytä käyttää aikaa, koska myös kyselylomakkeen ja kysymysten huolellisella laadinnalla voidaan vaikuttaa tutkimuksen onnistumiseen (Hirsjärvi ym. 2009: 198). Teoreettisen viitekehyksen ja tiedonhaun jälkeen teinkin Nyyti ry:n kanssa sähköpostitse yhteistyötä kyselytutkimuksen kysymysasettelujen kanssa. Kysymyksiä ja opinnäytetyötä viimeisteltiin vielä opinnäytetyön suunnitelmaseminaarissa ennen kesää. Valmiit kysymykset asetin Metropolian E-lomakkeeseen, jonka jälkeen laitoin valmiin verkkolomakkeen linkin Jodeliin Kiusalliset-kanavalle. Jodelin kanavan kautta en saanut tarpeeksi vastauksia, ja osasyys vastausten vähäiseen määrään on varmasti se, että Jodelissa olevaa linkkiä ei voi avata suoraan selaimeen. Luulen, että laittamani jodlaus myös ilmiannettiin, jolloin se hävisi kanavalta näkyvistä. Vastauksia saadakseni linkki on jaettu Kiusalliset chat - Telegram-ryhmään sekä Kiusalliset+30-ryhmään. Pidensin vastausaikaa viikon jälkeen vielä toisella viikolla ja sain 5.6.2018–19.6.2018 välisenä aikana yhteensä 17 vastausta. Kesällä saadut vastaukset analysoin sisällönanalyysiä, teemoittelua ja tyypittelyä hyödyntämällä vasta syksyllä.

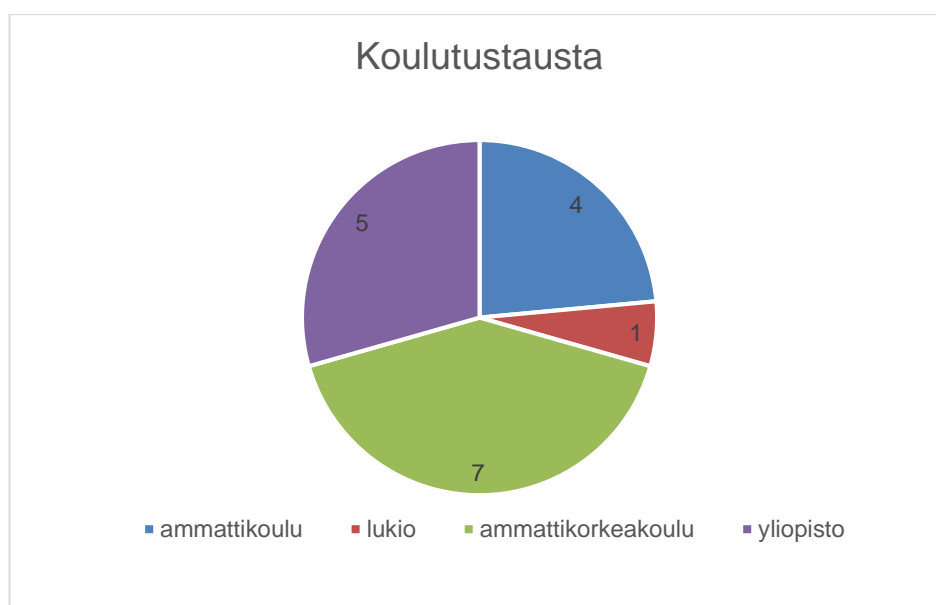
Sisällönanalyysi on tekstimuotoon muutetun aineiston tarkastelua eritellen, yhtäläisyyksiä ja eroja etsien ja tiivistäen. Tekstit voivat olla esimerkiksi kirjoja, puheluita tai haastatteluja, mutta tarkoituksena on muodostaa tutkittavasta ilmiöstä tiivistetty kuvaus, joka kytketään muihin tutkimustuloksiin. Sisällönanalyysi voi olla niin laadullista kuin määrällistä erittelyä ja molempia on mahdollista hyödyntää aineistoa analysoitaessa. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006b.) Teemoittelussa nostetaan haastattelussa esille nousseita keskeisiä aiheita. Teemojen muodostamiseen voidaan käyttää apuna esimerkiksi taulukointia, jolla havainnoidaan aineiston keskeisimmät asiat. Teemojen käsittelyssä voidaan käyttää sitaatteja, jotka ovat aineistosta lainattuja kohtia. Sitaatit antavat havainnollistavia esimerkkejä, jotka tarjoavat lukijalle todisteen siitä, että tutkimusta tehdessä on todellakin ollut jokin aineisto, johon analyysi perustuu. Teemoittelussa voidaan käyttää lisäksi apuna myös tyypittelyä, jolloin tyyppillisiä elementtejä sisältävät kuvaukset tai kertomukset eritellään. Tyypittely syventää teemoja ja on tyyppillisten asioiden kokoamista. Keskeisiä asioita voivat esimerkiksi olla haastatteluaineiston tietynlaiset vastaukset tai niiden osat, joissa on yhdistäviä elementtejä. Tyypittelyssä voidaan keskittyä aineistoa kokonaisvaltaisesti hyvin kuvaaviin seikkoihin tai sitten yksittäisiin poikkeavuuksiin. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006c; Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006d.)

7 Opinnäytetyön tulokset

Tämä opinnäytetyö on aineistolähtöinen tutkimus ja haastattelujen määrän ollessa pieni ei ole ollut tarkoituksenmukaista tehdä erityistä kvantitatiivista aineiston analyysiä, vaikka olenkin tehnyt taulukointia selventääkseni vastauksista esille nousseita asioita. Aineisto on analysoitu sekä teemoitellen että tyytitellen ja olen teemojen käsittelyn lisäksi nostanut esille muutamia vastaajien sitaatteja. Olen myös käyttänyt sisällönanalyysiä tarkastellessani vastauksista löytyneitä eroja ja yhtäläisyyksiä.

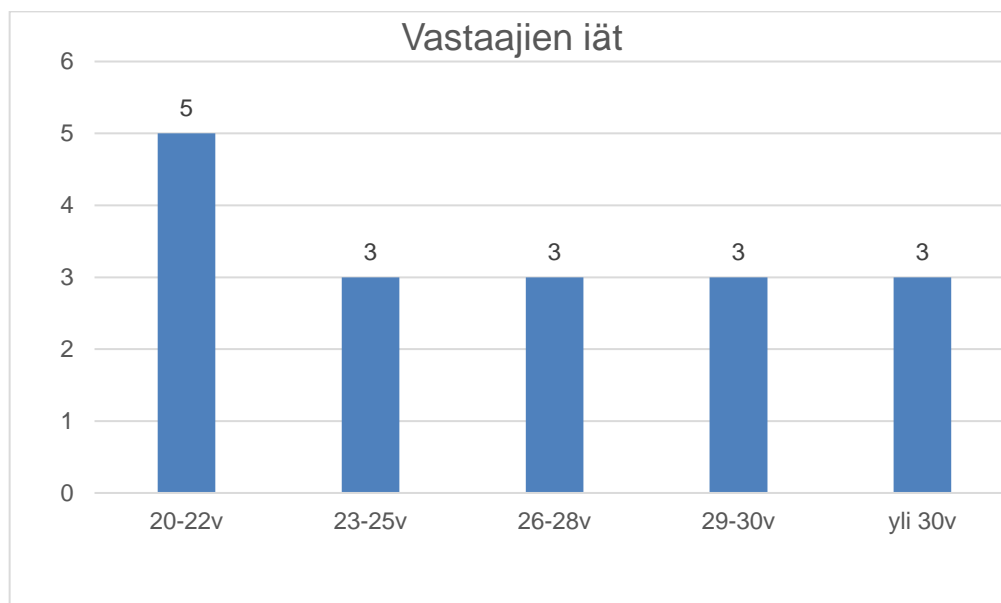
7.1 Vastaajien taustatiedot, kokemukset Jodelista ja kanavasta

Kyselyn taustatiedoissa halusin selvittää vastaajien (N=17) iän, sukupuolen ja siviilisäädyn lisäksi sen ovatko he tällä hetkellä töissä vai opiskelijoita, ja mikä heidän koulutustaustansa on. Vastaajista yhdeksän oli miehiä ja kahdeksan naisia. Sinkkuja oli 12 ja parisuhteessa olevia viisi. Vastaajissa oli neljä opiskelijaa, 12 työssäkäyvää, yksi muun vastannut. Suurin osa vastaajista oli koulutustaustaltaan korkeakoulutettuja (ks. kuvio 5).

Kuvio 5. Vastaajien koulutustausta

Vastaajien iät haarukoituivat 20 ja 34 ikävuoden välille siten, että noin puolet vastaajista olivat 25-vuotiaita tai nuorempia (ks. kuvio 6).

Kuvio 6. Vastaajien iät

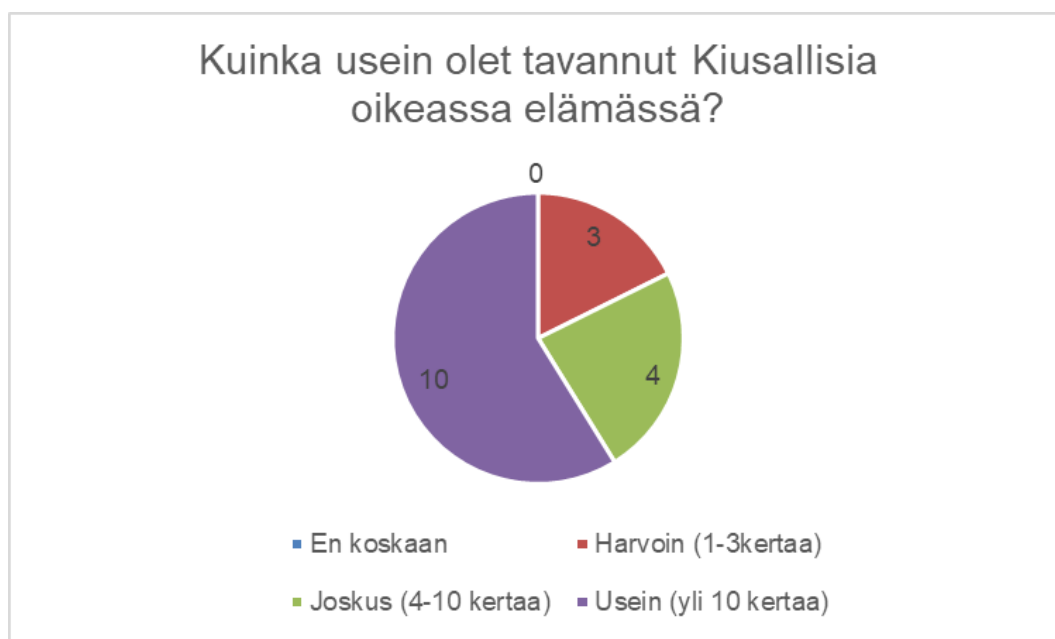
Avoimissa vastauksissa nuoret kuvasivat monipuolisesti omia kokemuksiaan Jodelista sekä Kiusallisista. Tyypillisesti sovellus oli ladattu joko kaverin tai työkaverin suosituksesta, mutta osa oli kuullut sovelluksesta netissä ja yksi vastaaja oli jopa löytänyt Jodelin vasta eksytyään vahingossa Kiusallisten tapaamiseen. Kiusalliset-kanava on löydetty useimmiten sekin joko kavereiden kautta tai toisille kanaville laitetusta aihetunnisteesta. Vastaajat taas seuraavat Kiusallisia löytääkseen tapahtumia ja tutustuakseen uusiin ihmisiin näissä ryhmätapahtumissa. Muutama vastaaja seuraa kanavaa hovin vuoksi tai viihdearvon takia ja pari vastaajaa korostaa, että Kiusalliset on kuin toinen perhe ja siellä on varakaverit.

”Satunnaisten, vieraiden - ja nykyään jo tuttujenkin - ihmisten tapaamisen takia. Se on hauskaa!”

”2017 kesän takia, siitä tuli kuin toinen perhe, syksyllä kanava hiljeni nyt taas kesällä kanava heräämässä eloon. :)”

Avoimissa vastauksissa vastaajat korostavat tyypillisesti saaneensa joko uusia tuttavuuksia, uusia kontakteja, uusia kavereita ja uusia ystäviä. Muissa vastauksissa mainittiin mukavaa seura, mahtavat kokemukset, hyvä seksi, kiva yhdessäolo vailla paineita, rohkeus, tasavertaisuuden tunne ja hupi. Yksi vastaaja piti tärkeimpänä sitä, että on huomannut viihtyvänsä vieraidenkin ihmisten seurassa ja tulevansa juttuun melkein kaikkien kanssa. Toinen vastaaja mainitsi, että on tutustunut hyviin tyyppeihin, mutta myös paskoihin tyyppeihin ja tuhlannut aikaa sekä rahaa ihmisiin, jotka eivät sitä arvosta tai ansaitse. Jokainen vastaaja on tavannut toisen kanavan käyttäjän oikeassa elämässä ainakin yhden kerran ja 10 vastaajaa jopa yli 10 kertaa (ks. kuvio 7).

”Tärkeimpänä pidän sitä, että olen huomannut viihtyväni vieraidenkin ihmisten seurassa ja että tulen juttuun melkein kaikkien kanssa.”

Kuvio 7. Kuinka usein olet tavannut Kiusallisia oikeassa elämässä?

7.2 Tapahtumat, viestiminen ja yhteisöä kuvaavat asiat

Jokainen vastaaja oli käynyt baarissa tai puistossa, ja vastauksissa korostuivat etenkin viralliset tapaamiset tai pubcrawl. Osa vastaajista oli myös pelannut esimerkiksi lautapelejä, harrastanut jotain liikuntaa tai käynyt jonkun toisen Kiusalliset-kanavan käyttäjän luona. Kahdeksan vastaajaa oli myös tehnyt jotain muuta annettujen vaihtoehtojen lisäksi (ks. kuvio 8).

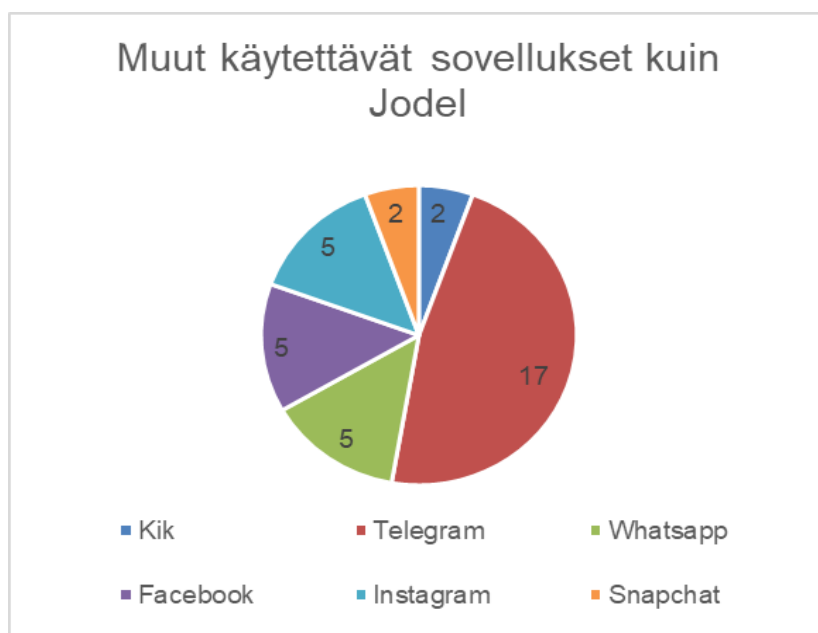
Kuvio 8. Missä olet käynyt ja mitä olet tehnyt?

Tapahtumajärjestelyt ovat organisoituja ja onnistuneet hyvin tai erittäin hyvin muutamia poikkeuksia tai sattumuksia lukuun ottamatta. Yksi vastaaja on yllättänyt tapahtumien onnistumisesta, koska sovellus on anonyymeille käyttäjille ja toinen vastaaja ajattelee, että tapahtumat toimivat aluksi hyvin, mutta nykyään eivät. Pari muuta vastaajaa mainitsee Telegramin hyvänä ja toimivana ihmisten aktivoijana, mutta sovellus houkutteli paikalle myös ylilautalaisia, jotka tuntuivat olevan mukana kiusatakseen ja häiritäkseen muita. Yksi vastaaja kertoo, että kolmekymppisille perustettu Kiusalliset+30-kanava on hiljaisempi ja näitä käyttäjiä on vaikeampi saada mukaan tapaamisiin, vaikka tapaamiset ovatkin olleet oikein mukavia. Yksi vastaaja nosti esille niin sanottujen kuppikuntien syntymisen ja se on heikentänyt alkuperäistä ideaa, jossa oli tarkoitus tavata rennosti

isolla porukalla. Telegramin chat on osoittautunut turhaksi ja asiattomuuksiin taipuvaksi alustaksi.

”Alussa tapahtumat olivat järjestäen onnistuneita ja hyvin organisoituja. Kun mukaan tuli telegram-ryhmä toiminta kyllä aktivoitui entisestään, mutta mukaan alkoi tulla myös ihmisiä, jotka tuntuivat olevan mukana kiusatakseen tai häiritäkseen muita. Lisäksi alkoi syntyään paljon kuppikuntia, jotka heikensivät alkuperäistä ideaa että tavataan rennosti isolla porukalla. Vuonna 2018 kun on ollut taas miittejä on meininki ollut ihan kivaa ja nyymit pysyneet poissa. Telegram-sovelluksen chatti on puolestaan osoittautunut turhaksi ja asiattomuuksiin taipuvaiseksi alustaksi”

Kaikki vastaajat käyttivät Telegramia, mutta osa oli siirtynyt viestittelemään Jodelin lisäksi myös Whatsappiin, Facebookiin sekä Instagramiin. Suurin osa ei kuitenkaan käyttänyt Jodelin lisäksi muuta sovellusta kuin Telegramia (ks. kuvio 9). Vastaajista noin puolet käyvät Jodelin kanavalla lähes joka päivä tai usein. Kanavalla tapahtuvaa viestittelyä tapahtuu vastaajien keskuudessa vain harvoin tai joskus, ja vain yksi vastaaja kertoi viestittelevänsä usein. Muissa sovelluksissa harvoin ja joskus viestitteli 13 vastaajaa, mutta lähes joka päivä tai usein viestitteli neljä vastaajaa.

Kuvio 9. Muut käytettävät sovellukset kuin Jodel

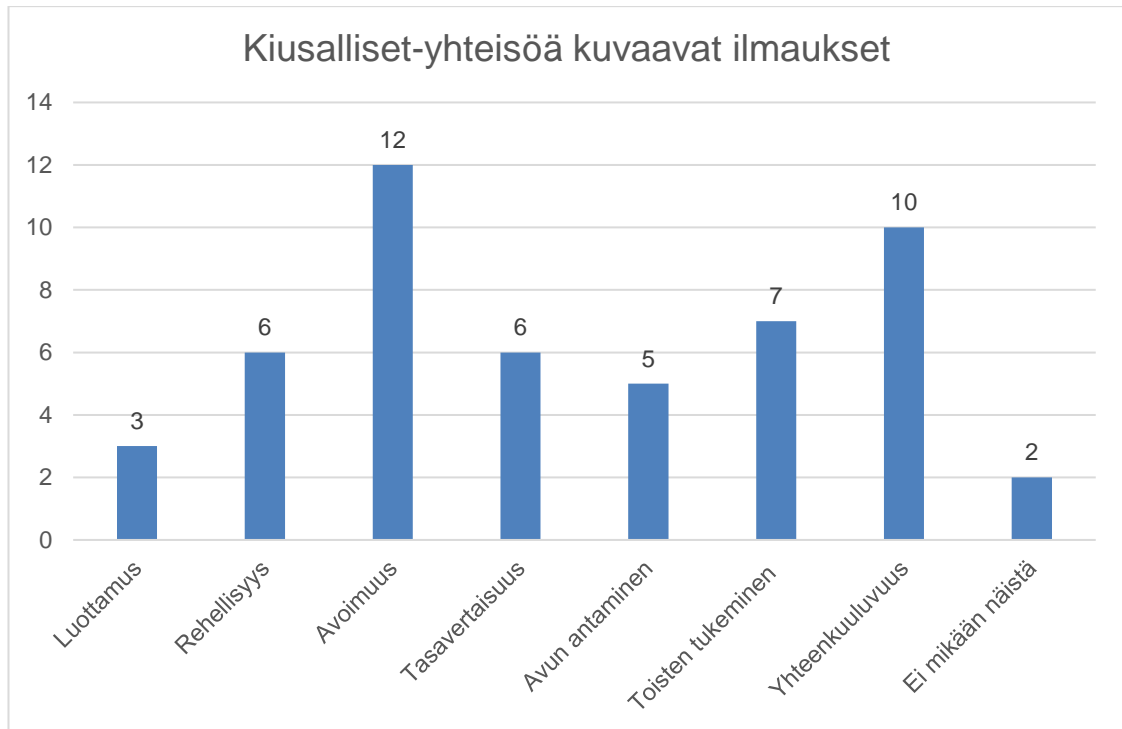
Kysymyksessä mitä haluaisit muuttaa, pari vastaajaa kertoi sisäpiirin muodostamisesta ja tietyn kaveriporukan viestimisestä. Muut muutoskohteet koskivat ylilaudan käyttäjien käyttäytymistä ja yksi kommentti oli yleisesti siitä, että porukassa on aina niitä, joiden kanssa ajatukset tai arvot eivät kohtaa. Yksi vastaaja toteaa koko Kiusalliset konseptin kuolleen ja toinen vastaaja toivoo lisää tapahtumia ja uusia kasvoja. Kolmas vastaaja kertoo, että ei oikeastaan enää jaksaa 20-vuotiaiden epäkypsiä juttuja ja menoja, ja että olisi toivonut yhteisiä maksullisia tapahtumia. Ikävät kokemukset Kiusallisista tiivistyvät kuppikuntaisuuteen, juoruiluun, pahaan sävyyn puhumiseen, kiusaamiseen ja ylilautalaisten draamahakuisen käyttäytymiseen. Yksi vastaaja kertoi, että on kokenut ennakkoluuloista asennetta kaveripiirinsä takia ja jäänyt mahdollisesti ulkopuolelle. Toinen vastaaja kertoo, että lautapelitapaamisiin liittyviin jodlauksiin on heitetty perusteettomia väitteitä sekopäistä ja että kasvokkain muutama henkilö ei ole osannut käyttäytyä aiheuttaen kerran melkein tappelun. 17 vastaajasta seitsemän nosti esille jotain ikäviä kokemuksia.

”Tällä hetkellä tilanne on itse asiassa parempi kuin aikoihin mutta jää nähtäväksi meneekö homma taas samanlaiseksi perseilyksi kuin aiemmin. Lisäksi olisi hienoa jos kiusallisissa vältettäisiin sisäpiiriytymistä jossa kaikki toimintaan osallistuvat eivät ole yhdenvertaisessa asemassa”

Avoimeen mitä muuta haluaisit sanoa kohtaan, eräs vastaaja tiivistä ajatuksiaan siten, että Kiusalliset on mahtava tapa tutustua ihmisiin omien sosiaalisten piirien ulkopuolelta. Toinen vastaaja kertoi, että Kiusalliset on kasvattanut häntä ihmisenä, ja että hän ei vaihtaisi pois viime vuotta ja kiusallisia.

”Olen ollut aika yllättynyt siitä, miten paljon jodelissa haetaan ihan kaveriseuraa, ja miten rohkeasti ihmiset käyvät viettämässä aikaansa tuntemattomien kanssa.”

Kysyttäessä vastaajilta mitkä ilmaukset heidän mielestään kuvaavat Kiusalliset-yhteisöä, moni vastaaja valitsi avoimuuden ja yhteenkuuluvuuden (ks. kuvio 10). Seuraavaksi eniten vastattiin toisten tukeminen, rehellisyys ja tasavertaisuus. Kahden vastaajan mielestä mikään ilmaus ei sovi yhteisöön ja vain kolme vastaajaa koki, että luottamus kuvaisi Kiusallisia.

Kuvio 10. Kiusalliset-yhteisöä kuvaavat ilmaukset.

7.3 Yksinäisyys, sosiaaliset suhteet ja mieliala

Suljetuissa kysymyksissä kahdeksan vastaajaa koki olevansa ajoittain yksinäinen ja yhdeksän kertoi, että ei koe olevansa lainkaan yksinäinen. Tyypillinen vastaus on, että Kiusalliset on joko lievittänyt ja vähentänyt yksinäisyyttä. Jossain vastauksissa yhteisö on jopa muuttanut kokemuksen ratkaisevasti tai moni on saanut itselleen sosiaalisia virikkeitä ja helpottavan tiedon siitä, että on myös muita, jotka haluavat tutustua uusiin ihmisiin. Tärkeimmät positiiviset kommentit ovat, että käyttäjät kertovat kuuluvansa johonkin, heidän itseluottamuksensa on parantunut ja että he ovat saaneet muualta muuttaneina kavereita.

”Kiusalliset ovat tarjonneet kivaa sosiaalista kanssakäymistä silloin kun ei ole ollut muita menoja sovittuna. Lisäksi kiusallisten kautta on ollut mahdollista tutustua laajemmin eri taustoista tuleviin ihmisiin ja sosiaaliset ympyrät ovat laajentuneet. Ehkä yksinäisyyskin on vähän lievittänyt, joskin ns syviä ystävyssuhteita ei kiusallisten myötä ole syntynyt eikä välttämättä synnykään.”

”Lähinnä positiivisesti. Tiedän nyt saavani kavereita helposti ja tiedän pärjääväni vähän vieraammassakin porukassa.”

”Uusiin ihmisiin tutustuminen on toki auttanut siihen, mutta lisäksi tunnetta on helpottanut jo pelkästään tieto siitä, että tuolla on muitakin jotka syystä tai toisesta haluavat tutustua uusiin ihmisiin.”

Yli puolet vastaajista viettää vapaa-ajallaan aikaa ystävien kanssa lähes joka päivä tai 2-3 kertaa viikossa. Vain kolme vastaajaa on yhdessä ystävien kanssa harvemmin kuin kerran viikossa (ks. kuvio 11). Kyselyssä 13 vastaajaa kertoi kuitenkin luoneensa kanavan avulla uusia kaverisuhteita ja neljä vastasi, ettei ole tehnyt uusia kavereita.

Kuvio 11. Kuinka usein olet yhdessä ystävien kanssa vapaa-aikana?

Mielialaan ja elämänlaatuun vaikuttamista vastaajat arvioivat avoimissa vastauksissa vaihtelevasti. Yli puolet vastaajista arvioivat yhteisön parantaneen sitä paljon, vaikuttaneen positiivisesti tai sen ainakin tuoneen sosiaalista varmuutta. Kaikista vastaajista 13 kertoi kokevansa alakuloisuutta, epätoivoa, ahdistusta tai masennusta ainakin joskus, usein tai lähes joka päivä. Vain neljä vastaajaa kertoi kokevansa näitä tunteita harvoin (ks. kuvio 12).

Kuvio 12. Kuinka usein koet alakuloisuutta, epätoivoa, ahdistusta tai masennusta?

Eräs vastaaja kertoo, että oli ehtinyt jo tottua yksinäisyyteen ja toinen, että on ollut piristävää tavata uusia ihmisiä sekä voittaa itsensä, koska on kuitenkin jännittänyt aluksi tapaamisia. Kolmas vastaaja toteaa, että yhteisö ei sinällään vaikuta tai auta masennukseen, mutta on helpottanut paljon mielialaan. Muutama toteaa, että Kiusalliset ei ole vaikuttanut mitenkään tai hieman positiivisesti esimerkiksi siten, että se on tuonut vaihtelua perusarkeen. Pari vastaajaa ei osannut sanoa vaikutuksista. Vastaajista yhtä lukuun ottamatta kaikki kertoivat olevansa ihmissuhteisiinsa joko erittäin tyytyväisiä tai melko tyytyväisiä.

”Tehnyt siitä paljon positiivisemmän. Olin vuosien aikana ehtinyt tottua yksinäisyyteen. Yksinäisyyttä ja kielteisiä tuntemuksia aikanaan alkoi helpottamaan se, kun aloin kohdistamaan ajatuksiani itsestä pois päin, sekä sen kysymyksen itselle esittämisen älyäminen, että miksi minä en itse pitäisi itseäni hyvänä.”

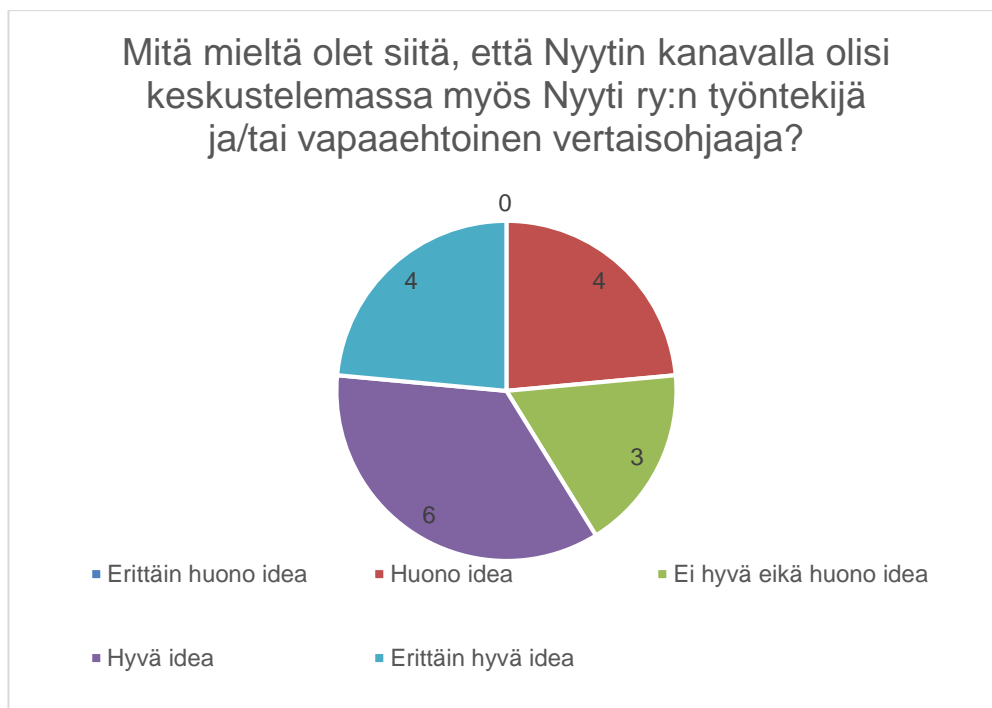
7.4 Mieli-pide Nytyistä

Kyselyn lopussa kysyin mieli-pidettä, jos opiskelijoiden mielen-terveyttä edistävällä Nytyi ry:llä olisi Jodelissa oma kanava, jossa voisi keskustella opiskelijan elämään ja mielen hyvinvointiin liittyvistä asioista toisten opiskelijoiden kanssa. Moni vastaaja kertoi sen olevan hyvä tai mahtava idea, koska kynnys kysyä ja puhua asioista on matalampi anonyymissä sovelluksessa, ja Jodel sopii siksi hankalien asioiden ja huolien käsittelyyn. Sovellus on myös aina mukana, joten keskustelu olisi vilkasta ja viesteihin saa nopeasti vastauksia sekä vertaistukea. Yksi vastaaja epäilee, että Jodel ei toimi millään tavoin hyvänä alustana ”virallisille” toimijoille ja useampi toteaa, että aihe ei vaan ylipäätään kosketa heitä. Muutama vastaaja epäilee, että kanavalla olisi paljon trollaamista ja osa oli myös sitä mieltä, että vastaavia kanavia on olemassa jo paljon. Tarkentavissa vastauksissa nousee esille etenkin se, että kanavalla pitäisi olla työntekijä, joka kontrolloisi keskustelua ja puuttuisi epäasiallisiin kommentteihin tai muuten ohjaisi keskustelua ja vastailisi esimerkiksi viesteihin, joihin ei välttämättä tule vastauksia. Kymmenen vastaajaa piti Nytyin työntekijä tai vapaaehtoista erittäin hyvänä tai hyvänä ideana. Kukaan ei myöskään pitänyt asiaa erittäin huonona ideana (ks. kuvio 13).

”Kuulostaa erittäin hyvältä idealta. Jodel sopii oikein hyvin hankalien aiheiden ja huolien käsittelyyn, koska siellä kirjoitteluun on aika matala kynnys. Lisäksi se on helposti saatavilla ja aina mukana, mistä johtuen keskustelu siellä on myös aika vilkasta. Viesteihin saa nopeasti vastauksia ja vertaistukea tuntuu löytyvän lähes aiheeseen kuin aiheeseen.”

”Erittäin hyvä idea. Jodelin anonyymius helpottaisi kynnystä kysyä kysymyksiä hyvinvointiin liittyen.”

”Voisi se olla hyvä, jos kanavalla olisi joku ohjaajakin hieman ohjaamassa menoa, ja esim. vastailemassa sellaisiin viesteihin jotka eivät muuten meinaa saada vastauksia.”

Kuvio 13. Mitä mieltä olet siitä, että Nyytin kanavalla olisi keskustelemassa myös Nyyti ry:n työntekijä ja/tai vapaaehtoinen vertaisohjaaja?

8 Johtopäätökset vastauksista

Kyselyn koulutustaustakysymyksen kysymysasettelu on mahdollisesti ollut huono, koska kaikista vastanneista mukana oli vain neljä opiskelijaa, mikä osoittaa todella pienellä otannalla, että Jodel on muidenkin kuin opiskelijoiden sovellus. Oletan kuitenkin, että vastaajissa on mukana työssäkäyviä opiskelijoita, jotka ovat vain identifioineet itsensä kyselyssä työssäkäyviksi eivätkä opiskelijoiksi. Vastaajien ikäjakauma oli todella laaja, mutta tämä johtuu siitä, että kysely on jaettu myös yhteisön vanhemmille käyttäjille. Teorettisessa viitekehyksessä nuoruus on vaikeasti määriteltävä ajanjakso, joka on pidentynyt länsimaissa, joten olen pitänyt perusteltuna, että myös kolmekymmentä vuotiaat yhteisön jäsenet ovat saaneet halutessaan vastata. Luulen, että näiden 29–34-vuotiaiden vastaajien korostunut osuus selittyy myös sillä, että heillä kynnys opinnäytetyöhön osallistumiseen ja verkkokyselyn täyttämiseen on ollut pienempi kuin nuoremmilla, ja että heillä on voinut esimerkiksi olla jäsenetyymät ajatukset ja mielipiteet yhteisöstä.

Vastausten perusteella voidaan sanoa se, että sovellus on tyypillisesti ladattu kavereiden suosituksesta ja Kiusalliset-kanava on löydetty sekin joko kavereiden suosituksesta tai Jodelista löydetyn aihetunnisteen avulla. Pääkanava tai Jodelin muut kanavat ovat helppoja tapoja kiinnittää huomio ja jakaa kiinnostavia suosituksia. Tyypillisenä teemana vastauksissa nousi uusien ihmisten tapaaminen ja kaverisuhteiden luominen. Vastaajat näkivät tapaamiset ja kaverisuhteet tärkeimpinä syinä osallistua kanavalle ja tapahtumiin, mikä on osoitus siitä, että anonyymien viestittelyn lisäksi nuorilla on halu ja rohkeus tavata toisia myös oikeassa elämässä. Vastauksissa näkyi, että suurin osa vastaajista oli nähnyt muita kiusallisia yli 10 kertaa, mikä tarkoittanee, että vastaajat ovat ainakin jossain määrin olleet niin sanotusti kanavan aktiivikäyttäjiä. Muutama vastaaja ei ole tavannut muita nuoria kuin muutaman kerran, mikä saattaa taas osaltaan myös vaikuttaa heidän kokemuksiin yhteisön toiminnasta ja näkyä myös vastauksissa.

Johtopäätöksinä voidaan myös todeta, että yhteisön jäsenet ovat keksineet monipuolisesti erilaista toimintaa, vaikka isoon osaan tapaamisista onkin liittynyt jollain tapaa alkoholin käyttö. On myös toisaalta otettava huomioon, että koko idea ja kanava ovat lähteneet liikkeelle pubcrawl-henkisestä viestistä. Alkoholi voi myös osaltaan laskea kynnystä osallistua sosiaalisiin tilanteisiin, ja sen takia sen käyttö näkyy myös tapaamisissa. Yllättävää vastauksissa oli kuitenkin myös se, että yhdeksän vastaajaa olivat käyneet jonkun toisen kiusallisen kotona, mikä kertoo mielestäni siitä, että vastaajat ovat pystyneet luomaan tuntemattomien ihmisten kanssa jo varsin luottamuksellisen suhteen tai sitten kotiin sosiaalisen toiminnan ympäristönä suhtaudutaan vain varsin kevyesti. Luottamus ei myöskään näkynyt Kiusallisia kuvaavissa ilmauksissa toisin kuin avoimuus tai yhteenkuuluvuus, joten ehkä kotona, baareissa tai vaikka lautapeliä pelaamisessa vietetty aika kertookin enemmän yhteisöstä saaduista vanhoista kavereista ja heidän kanssaan vietetystä ajasta ja luottamuksesta. Vastaajat eivät välttämättä ole halunneet vastata luottamusta kuvaamaan koko tuhansia jäseniä koskevaa yhteisöä. Yhteisö on ollut toiminnassa reilut puolitoista vuotta ja sinä aikana osa jäsenistä ehtii tietysti tutustua toisiinsa paremmin, kun taas osa joutuu uusina jäseninä etsimään vielä paikkaansa tapaamisissa. Tulokset ja johtopäätökset yhteisöstä voisivat olla myös hyvin erilaiset, jos vastaajissa olisi heitä, jotka eivät olisi koskaan tavanneet yhteisön muita jäseniä oikeassa elämässä.

Yksi huomio on se, että vastaajat itseasiassa viestittelevät Kiusalliset-kanavalla vain harvoin tai joskus, vaikka vierailevatkin siellä usein tai lähes joka päivä. Samankaltainen linja on myös muissa sovelluksissa, vaikka niissä olikin muutama aktiivisempi käyttäjä. Tälle asialle en löytänyt selittävää tekijää. Jokainen vastaaja käyttää Telegramia, mikä johtuu siitä, että en saanut Jodelin Kiusalliset-kanavalle laittamaani verkkokyselyyn tarpeeksi vastauksia, vaan jouduin jakamaan vastauslomakkeen juurikin Telegramissa. Osa vastaajista on jakanut toisille yhteisön jäsenille muita sosiaalisen median profiileja, mutta suurin osa on pysytellyt vain Telegramissa, joka kuitenkin mahdollistaa anonyyminä pysymisen. Nuoret ovat valmiita tapaamaan uusia ihmisiä, mutta ovat kuitenkin myös suhteellisen tarkkoja omasta yksityisyydestään.

Tärkeimmät tulokset ja samalla vastaukset tutkimuskysymyksiin ovat, että melkein kaikki vastaajat ovat luoneet uusia kaverisuhteita ja että Kiusalliset on parantanut mielialaa ja sosiaalisia suhteita ainakin yli puolella vastaajista. Muutamassa vastauksessa kävi ilmi ylilaudan jäsenten rooli Kiusallisissa ja heidän negatiivinen vaikutus yhteisön toimintaan. Yhteisössä koetut ikävät kokemukset liittyivät juoruiluun ja kiusaamiseen, jotka lienevät myös varsin yleismaailmallisia ilmiöitä kaikissa yhteisöissä. Joistakin ikävistä kokemuksista huolimatta vastauksista ilmenee pääasiassa tyytyväisyys, onnellisuus ja jopa elämää muuttavat kokemukset. Yhteisö on vähentänyt yksinäisyyden kokemusta todella monella ja etenkin heillä, jotka ovat muuttaneet Helsinkiin muualta. On myös loogista, että ei-yksinäiset vastaajat eivät koe yhteisön vaikuttaneen heidän yksinäisyyden kokemukseensa, jos sitä ei alun alkaen koskaan ollutkaan. Yhteisö on toiminut tässä tapauksessa heille niin sanottuna ylimääräisenä hauskanpitona, tai kuten yksi vastaaja ilmaisi asian, ryhmästä löytyy hänen varakaverinsa.

Yhdeksän vastaajaa kertoivat, että he eivät koe olevansa yksinäisiä, joten nämäkin vastaukset ovat linjassa siinä, että yhteisö on jossain määrin vähentänyt nuorten yksinäisyyttä. Tämä tulee esille avoimissa vastauksissa, mutta asiaa olisi voinut selvittää tarkemmin myös kysymällä olivatko vastaajat yksinäisiä ennen yhteisöön liittymistä. Vastaukset ovat toisaalta ristiriitaisia, sillä melkein kaikki vastaajat kertoivat kokevansa kielteisiä tuntemuksia ainakin joskus, usein tai lähes joka päivä, mutta lähes kaikki olivat ihmissuhteisiinsa erittäin tai melko tyytyväisiä. Alakulo, epätoivo, ahdistus ja masennus eivät siis vastaajilla välttämättä riipu niinkään ihmissuhteista, vaan joistain muista selvittämättömistä tekijöistä. Suurin osa vastaajista oli sinkkuja ja työssäkäyviä, joka saattaa myös vaikuttaa vastauksissa.

Vastauksissa oli kommentoitu yhteisön antaneen rohkeutta ja parantaneen itseluottamusta, mikä luo varmaan osaltaan positiivista kierrettä ja linkittyy opinnäytetyön alussa mainittuun teorian tietoon siitä, että positiiviset kokemukset omasta seurasta vahvistavat uskallusta yrittää juttelua ihmisille myös uudestaan. Positiiviset kokemukset ja mukavat sosiaaliset tilanteet ovat taas paras keino päästä eroon yksinäisyydestä. Vastausten perusteella käyttäjät ovat myös mukailleet Ulla Heinosen väitöskirjan yhteisöllisyyden muodostumisen vaiheita tutustumalla toisiinsa ja kiinnittymällä ihmissuhteisiin. Vastauksista ei noussut kuitenkaan esille, että nuoret olisivat jakaneet yhteisiä asioita tai saaneet esimerkiksi tiedollista tukea, mikä voi vaikuttaa myös siihen kokemukseen, että luottamus, rehellisyys ja avun antaminen eivät kaikkien mielestä kuvaa yhteisöä.

Tämän opinnäytetyön perusteella Nytyin kannattaisi alkaa kehittää jonkinlaista ohjattua toimintaa Jodelissa, koska vastaajat näkevät siinä mahdollisuuksia ja ylipäätään toiminnan hyvänä ideana. Keskustelua tulisi olla valvomassa jokin työntekijä, joka ottaisi huomioon esimerkiksi epäasialliset kommentit. Vastauksissa näkyy huoli siitä, että kanavalle tulisi epäasiallisia viestejä, mikä kertoo ehkä vastaajien näkevän Jodelin vapaana alustana, jota ei voi kuitenkaan loppujen lopuksi kukaan kontrolloida. Yksi vastaaja mietti, että sovelluksessa pitäisi olla sisäänrakennettu ominaisuus, jolla todentaa viestin vastuullinen kirjoittaja, jotta se ei olisi kuka tahansa. Toiminnan organisoimiseksi täytyisi tehdä tarkka suunnitelma, koska nykyisillä asetuksilla kanavalle pääsisi vastailemaan kuka tahansa ja muita samankaltaisia mielenterveyteen liittyviä kanavia on jo olemassa.

9 Pohdinta

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, miten Helsingissä perustettu Jodel-kanava @kiasalliset on vaikuttanut nuorten sosiaalisiin suhteisiin ja minkälaisia kokemuksia nuorilla on verkkoyhteisöstä ja mikä merkitys tällä verkkoyhteisöllä on heille. Haastattelin 17:a vastaajaa puolistrukturoidulla verkkokyselyllä ja analysoin vastaukset syksyllä 2018. Tuloksissa korostuivat tapaamisiin osallistuminen, uusien kaverisuhteiden luominen, itsestään uusien puolien löytäminen ja yhteisön positiiviset vaikutukset mielialaan. Pienempi osa vastaajista suhtautui toisaalta yhteisöön neutraalisti tai koki, että ei ollut luonut uusia merkittäviä kaverisuhteita. Vastaajat kokivat, että Nytyi ry:llä voisi olla Jodelissa oma kanava mielen hyvinvoinnista keskusteluun etenkin, kun

anonyymiys madaltaa kynnystä aiheista puhumiseen. Vastajat arvelivat myös, että kanavalla tulisi kuitenkin olla jokin ohjaaja, joka valvoisi kanavan viestimistä ja sisältöä.

Opinnäytetyössä oli omat erityiset vaiheensa, koska prosessi alkoi jo keväällä 2018 teoreettisen viitekehyksen rakentamisella. Syrjäytymisen, sosiaalisen median, verkkoyhteisöjen ja tieto- ja viestintäteknologian maailma on kirjavaa ja tutkimustietoa löytyy vaihtelevasti. Jodel on uutena sovelluksena vähän tutkittu verkkoyhteisöympäristö ja aiheen rajaaminen tuntui haastavalta, koska verkkoyhteisöihin, yksinäisyyteen ja syrjäytymiseen liittyvät teemat ovat itsessään todella laajoja. Lopulta ohjauksen ja tiivistämisen jälkeen suunnitelma sosiaalisista suhteista ja kokemuksista kirkastui. Kysymysten laadinta onnistui nopeasti, mutta olisin voinut olla huolellisempi kysymysasettelussa, koska nyt vastaukset jättivät tulkinnanvaraa. Aikataulullisista syistä tulosten analysointi myös viivästyi syksyyn.

Opinnäytetyön luotettavuuteen vaikutti oma rooli kanavan jäsenenä. Työstä olisi voinut jossain määrin tulla myös etnografinen tutkimus, jossa olisin selvittänyt yhteisön toimintaa sisältäpäin. Toinen luotettavuuteen vaikuttava seikka liittyy vastausten anonyymiin keräämiseen, koska nyt vastaukset tulivat chat-kanavilta, jonne on valikoitunut vain hyvin pieni osa kanavan käyttäjistä. Jodelissa toimivalla kanavalla on yli 5000 käyttäjää, mikä olisi tehnyt vastauksiin luultavasti vähän enemmän vielä vaihtelua. Olen kuitenkin onnistunut tekemään ainutlaatuisen ja todella ajankohtaisen opinnäytetyön, koska sovellus on uusi eikä sitä ole tutkittu. Monet työelämätahot, joihin otin yhteyttä, sanoivat, että eivät käytä sovellusta palveluissaan eivätkä osanneet sanoa kuinka hyödyntäisivät opinnäytetyötä. Nähdäkseni virtuaalisissa yhteisöissä on paljon potentiaalia nuorten pystyvyyden ja toimintavalmiuksien näkökulmasta viitaten etenkin Nussbaumin ja Senin osallisuuden teoriaan. Nuoret osaavat esimerkiksi olla tarvittaessa itseohjautuvia ja luoda yhteisiä tapahtumia ja tapaamisia. Opiskelijoiden elämänhallintaa ja mielen hyvinvointia tukeva sekä edistävä Nyyti ry voi nyt miettiä verkkopohjaisten palveluidensa kehittämistä opinnäytetyön rohkaisevien vastausten perusteella.

Jatkokehitysideoita on osattu ennustaa jo kymmeniä vuosia sitten, kun on tehty oman aikansa katsauksia sähköiseen yhteisöllisyyteen, ja samalla on osattu ennustaa teknologisen kehityksen tulevaisuutta. Jatkotutkimusta varmasti kaivataan edelleen, vaikka verkkoyhteisöt ja teknologia ovatkin alkaneet jo selvästi vakiintua ja tulleet erittäin vakaaksi osaksi arkea. Iso tekijä teknologian tulemisessa osaksi arkea on erilaisissa arjen käytäntöjä helpottavissa, viestimiseen ja yhteydenpitoon tarkoitetuissa,

sovelluksissa. Olisikin mielenkiintoista tutkia myös tarkemmin näitä verkkovuorovaikutuksen ja oikean elämän sosiaalisen kanssakäymisen eroja ja muutenkin tarkemmin niin sanottua digitaalista dialogisuutta käsitteenä. Kyselyn vastausten perusteella anonyymien verkkoyhteisön kautta pystytään luomaan kannattelevia kaveruussuhteita ja parantamaan omaa elämänlaatua. Mitä kaikkea muuta digitaalinen dialogisuus mahdollistaa ja muuttaako se tapoja kohdata ihmiset myös oikeassa elämässä?

Toisena seikkana nostan sen, että Jodel on suosittuna paikkana otollinen alusta vertaistukeen ja kaveruussuhteiden luomiseen, mutta myös eräänlaisen viranomaistyön uusi alusta niille, jotka uskaltavat sinne innovoida toimintaa. Digitaalinen sosiaalityö ja sosiaaliohjaus ovat vasta tekemässä tuloaan, vaikka niitä on toki jo esimerkiksi tiedottamisessa hyödynnetty. Haastateltujen vastausten perusteella idea esimerkiksi Nyytin omasta kanavasta ja työntekijästä olisi kuitenkin hyvä, ja jatkokehityskohteena voisi hyvin olla nuorisotyön vaikuttavuuden lisäksi Jodelin yhdistäminen jo olemassa oleviin projekteihin, joissa on tavoitteena vahvistaa digitaalisen nuorisotyön osaamista Suomessa. Verkkoperustaisen nuorisotyön lisäksi jatkokehitysideana voisi myös tutkia lisää erilaisia verkkoyhteisöjen hyödyntämismahdollisuuksia puhtaasti sosiaaliohjauksessa ja esimerkiksi aikuissosiaalityön piirissä, koska erilaiset verkkoyhteisöt eivät ole vain nuorten saavutettavissa.

Yleisemmällä tasolla on hyvä ymmärtää, että anonyymius mahdollistaa ennen kaikkea avoimen viestimisen ja vaikeista asioista puhumisen, mikä saattaa auttaa etenkin ujoimpien nuorten tapauksessa heidän itseilmaisussaan. Tulevaisuudessa sosiaalipedagogien on entistä tärkeämpää ottaa verkossakin huomioon syrjäytymisvaarassa olevat nuoret, jotka ovat työn ja koulutuksen ulkopuolisissa jaksoissa, ja etenkin ne nuoret, jotka ovat sosiaalisten suhteiden ulkopuolella tai jotka taistelevat mielenterveysongelmien kanssa. Yksilöllinen elämäntilanne ja vaihtuvat elämäntilanteet merkitsevät haasteita, mutta kiinnittämällä huomiota nuorten kaverisuhteisiin ja yksinäisyyden kokemuksiin heidätkin saadaan integroitua yhteiskuntaan paremmin. Yhteisöllisyys voi kuitenkin rakentua pelkästään yhteenkuuluvuuden, luottamuksen, yhteisten sopimusten, sääntöjen, yhdistävän asenteen ja pysyvien ja toimivien sosiaalisten suhteiden varaan ilman fyysisiä rajoja. Tulevaisuudessa tulisi hyödyntää verkkoyhteisöjä vieläkin monipuolisemmin osana syrjäytymistä ehkäisevää työtä. Johdannon kysymykseen vastaus on, että Jodel on mahdollisuus.

Lähteet

Ahonen, Timo, Lyytinen, Heikki, Lyytinen, Paula, Nurmi, Jan-Erik, Pulkkinen, Lea & Ruoppila, Isto 2014. Ihmisen psykologinen kehitys. Jyväskylä: PS-kustannus.

Creed, Peter, Hood, Michelle & Mills, Bianca 2017. Loneliness and online friendships in emerging adults. Queensland: Griffith University, a School of Applied Psychology and Menzies Health Institute. 1—30.

Dunbar, Robin 2018. The anatomy of friendship. Trends in Cognitive Sciences 22 (1). 32—51.

Gretschel, Anu & Myllyniemi, Sami 2017. Työtä, koulutus- tai harjoittelupaikkaa ilman olevien nuorten käsityksiä tulevaisuudesta, demokratiasta ja julkisista palveluista – Nuorisobarometrin erillisnäyte/aineistonkeruu. Saatavana osoitteessa: <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/hankkeet/nuorisobarometrin-erillis-nayte/eriarvoistumistyoryhma_gretschelmyllyniemi_neet_aineistokooste_05122017_neettiin.pdf>. Luettu 31.1.2018.

Haasio, Ari & Zechner, Minna 2014. Identiteettipuhetta hikikomero-keskustelufoorumilla. Teoksessa Gissler, Mika, Kekkonen, Marjatta, Känkänen, Päivi, Wrede-Jäntti, Matilda (toim.) Nuoruus toisin sanoen. Tampere: Nuorten elinot - vuosikirja. 51—62. Saatavana osoitteessa: <http://julkari.fi/bitstream/handle/10024/120384/THL_2014_TEE019_09062015.pdf?sequence=5>. Luettu 31.1.2018.

Heinonen, Ulla 2008. Sähköinen yhteisöllisyys. Kokemuksia vapaa-ajan, työn ja koulutuksen yhteisöistä verkossa. Väitöskirja. Turku: Turun yliopisto. Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitos. Saatavana myös sähköisenä osoitteessa: <<https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/39380/diss2008heinonen.pdf?sequence=1&isAllowed=y>>. Luettu 7.2.2018.

Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Huotari, Johanna 2015. Etsivä löytää vai löytääkö? Etsivien nuorisotyöntekijöiden kokemukset Internetin ja sosiaalisen median käytöstä nuorten tavoittamisen keinona ja nuorisotakuun toteuttajana. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos. Saatavana myös sähköisenä osoitteessa: <<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/46509/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-201507142579.pdf?sequence=1>>. Luettu 30.1.2018.

Huttunen, Tero & Merikivi, Jani. 2011: Nuorten kohtaaminen verkossa. Teoksessa Merikivi, Jani, Timonen, Päivi & Tuuttila, Leena (toim.): Sähköä ilmassa. Näkökulmia verkkoperustaiseen nuorisotyöhön. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto. 42—54. Saatavana myös sähköisenä osoitteessa: <<http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/sahkoailmassa.pdf>>. Luettu 7.2.2018.

Isola, Anna-Maria, Kaartinen, Heidi, Leemann, Lars, Lääperi, Raija, Schneider, Taina, Valtari, Salla & Keto-Tokoi, Anna 2017. Mitä osallisuus on? Osallisuuden viitekehystä rakentamassa. Työpaperi. Helsinki: Terveystieteiden tutkimuskeskus. Saatavana osoitteessa: <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/135356/URN_ISBN_978-952-302-917-0.pdf?sequence=1>. Luettu 9.1.2018.

Junttila, Niina, Jyrkkä, Johanna & Tolmunen, Tommi 2016. Lääkkeitä yksinäisyyteen. Sic! 2/2016. 22—25. Saatavana osoitteessa: <http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/130682/2_16%2022-25%20Lääkkeitä%20yksinäisyyteen.pdf?sequence=1&isAllowed=y> Luettu 1.6.2018.

Jäkälä, Mikko & Pekkola, Samuli 2011. Mitä on sosiaalisen median osallisuus? Teoksessa Aaltonen-Ogbeide, Terhi, Saastamoinen, Pentti, Rainio, Heikki & Vartiainen, Tero (toim.) Silmät auki sosiaaliseen mediaan. Helsinki: Eduskunnan monistamo. 96—113.

Kojo, Marjaana 2012. Pause päällä. Työn ja koulutuksen ulkopuoliset jaksot nuorten elämänsäntä. Janus 20 (2). 94—110.

Kosonen, Miia 2004. Teknologiavälitteiset yhteisöt, yhteisöllisyys ja sosiaalinen pääoma – kokemuksia nettiheimoudesta. Nuorisotutkimuspäivät 4.-5.11.2004. Saatavana osoitteessa: <<http://cmappublic2.ihmc.us/rid=1FWJPTVC5-11116SK-DV3/nts04MK.pdf>>. Luettu 30.1.2018.

Kärkkäinen, Siiri 2016. Jodel - Anonymia keskustelua aivan kaikesta. Someco. Päivitetty 1.12.2016. Saatavana osoitteessa: <<http://someco.fi/blogi/jodel-anonyymi-keskustelu/>>. Luettu 30.1.2018.

Lehtikangas, Annukka 2014. Identiteetti, vuorovaikutus ja toimijuus verkossa - kartoitus nuorten verkkokulttuuria käsittelevästä kotimaisesta tutkimuksesta. Verke. Saatavana osoitteessa: <<https://www.verke.org/wp-content/uploads/2016/01/Lehtikangas-Identiteetti-vuorovaikutus-ja-toimijuus-verkossa.pdf>>. Luettu 30.1.2018.

Livingstone, Sonia, Haddon, Leslie, Görzig, Anke & Ólafsson, Kjartan 2011: Risks and safety on the internet: The perspective of European children. Full Findings. EU Kids Online: London. Saatavana osoitteessa: <[http://www.lse.ac.uk/media%40lse/research/EUKidsOnline/EU%20Kids%20II%20\(2009-11\)/EUKidsOnlineIIReports/D4FullFindings.pdf](http://www.lse.ac.uk/media%40lse/research/EUKidsOnline/EU%20Kids%20II%20(2009-11)/EUKidsOnlineIIReports/D4FullFindings.pdf)>. Luettu 30.1.2018.

Matikainen Janne 2011. Miksi ihmiset käyttävät sosiaalista mediaa? Teoksessa Aaltonen-Ogbeide, Terhi, Saastamoinen, Pentti, Rainio, Heikki & Vartiainen, Tero (toim.) Silmät auki sosiaaliseen mediaan. Helsinki: Eduskunnan monistamo. 66—79.

Notley, Tanya 2009. Young People, Online Networks, and Social Inclusion. Journal of Computer-Mediated Communication 14. 1208—1227. Saatavana myös sähköisesti osoitteessa: <<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1111/j.1083-6101.2009.01487.x>>. Luettu 7.2.2018.

Nyyti 2014. Strategia vuosille 2015–2019. Saatavana osoitteessa:
<<http://www.nyyti.fi/wp/wp-content/uploads/2016/09/Strategia-2015-2019-1.pdf>>. Luettu 17.4.2018

Parvinainen, Christina 2017. En undersökning i hur finlandssvenska unga vuxna kring campusområden i huvudstadsregionen använder mobilappen Jodel. Pro gradu – tutkielman abstrakti. Helsinki: Helsingin yliopisto. Sosiaalitieteiden laitos. Saatavana osoitteessa: <<https://helda.helsinki.fi/handle/10138/193624?show=full>>. Luettu 30.1.2018.

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2006a. 6.3.3 Strukturoitu ja puolistrukturoitu haastattelu. Saatavana osoitteessa:
<https://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_3_3.html>. Luettu 1.11.2018.

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2006b. 7.3.2 Sisällönanalyysi. Saatavana osoitteessa: <https://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_2.html>. Luettu 1.11.2018.

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2006c. 7.3.4 Teemoittelu. Saatavana osoitteessa: <https://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_4.html>. Luettu 1.11.2018.

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2006d. 7.3.5. Tyypittely. Saatavana osoitteessa: <https://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_5.html>. Luettu 1.11.2018.

Salokoski, Tarja & Mustonen, Anu 2007. Median vaikutukset lapsiin ja nuoriin – katsaus tutkimuksiin sekä kansainvälisiin mediakasvatuksen ja -sääntelyn käytäntöihin. Mediakasvatusseura. Saatavana osoitteessa:
<<https://mediakasvatus.com/publications/ISBN978-952-99964-2-1.pdf>>. Luettu 30.1.2018.

Sandberg, Otso 2015. Hallittu syrjäytyminen. Miten syrjäytymisestä muodostui lähes jokaiseen meistä ulottuva riski? Väitöskirja. Tampere: Tampereen yliopisto. Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö. Saatavana myös sähköisenä osoitteessa:
<<http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/96542/978-951-44-9677-6.pdf?sequence=1>>. Luettu 25.11.2017.

Suomen virallinen tilasto 2017a. Internetin käytön yleisyys, useus ja yleisimmät käyttötarkoitukset. Päivitetty 22.11.2017. Saatavana osoitteessa:
<http://www.stat.fi/til/sutivi/2017/13/sutivi_2017_13_2017-11-22_kat_001_fi.html>. Luettu 31.1.2018.

Suomen virallinen tilasto 2017b. Yhteisöpalvelujen käytön useus 2017, %-osuus väestöstä. Päivitetty 22.11.2017. Saatavana osoitteessa:
<http://www.stat.fi/til/sutivi/2017/13/sutivi_2017_13_2017-11-22_tau_027_fi.html>. Luettu 31.1.2018.

Tamminen, Hannamari 2018. Kiusallisten perustaja. Helsinki. Sähköpostihaastattelu 20.4.2018.

Tamminen, Sakari, Lampinen, Airi & Lehtinen, Vilma 2014. Digitaalinen vuorovaikutus, muutos ja luottamus. Teoksessa Myyry, Liisa, Ahola, Salla, Ahokas, Marja & Sakki, Inari (toim.) Arkiajattelu, tieto ja oikeudenmukaisuus. Vantaa: Sosiaalitieteiden laitoksen julkaisuja. 225—247.

The Jodel Venture GmbH 2018. Yhteisön säännöt. Saatavana osoitteessa: <<https://jodel.com/fi/guidelines/>>. Luettu 13.2.2018.

Vanhanen, Emma 2011. Vertaistuki verkkokeskustelussa – neuvottelevaa tukea ja autoritääristä auttamista. Janus 19 (1). 36—51.

Xue, Katherine 2013. Is There an App for That? Harvard Magazine. Saatavana osoitteessa: <<http://harvardmagazine.com/2013/11/is-there-an-app-for-that>>. Luettu 30.1.2018.

Ylilauta 2018. Ylilauta. Saatavana osoitteessa: <<https://ylilauta.org/>>. Luettu 23.10.2018.

Zizek, Boris 2017. Digital Socialization? An Exploratory Sequential Analysis of Anonymous Adolescent Internet-Social Interaction. Human Development 60. 203—232.

Kyselylomake

Kyselytutkimus Jodelista ja Kiusalliset-kanavasta

Tämä kysely koskee Jodelissa olevaa Kiusalliset-kanavaa ja kanavan käyttäjiä. Kysely on osa Metropolian sosiaalialan opinnäytetyötä.

Kysymykset ovat jaettu viiteen eri osioon, joissa selvitetään vastaajan taustoja, kokemuksia ja mielipiteitä. Lopussa on myös lyhyt osio Nyyti ry:n liittyen. Kyselyyn vastaaminen kestää vain lyhyen hetken.

VASTAAMINEN TAPAHTUU ANONYYMISTI JA VASTAUKSET TULEVAT VAIN TUTKIMUSKÄYTTÖÖN.

Taustakysymykset

*Vastaajan ikä

* Sukupuoli Mies
 Nainen
 Muu

* Siviilisäät Sinkku
 Parisuhteessa
 Avoliitossa
 Avioliitossa
 Muu

* Nykystatus Opiskelija
 Toisssä
 Työtön
 Muu

* Koulutustausta Ammattikoulu
 Lukio
 Ammattikorkeakoulu
 Yliopisto
 Muu

Tutkimuskysymykset

*Mikä sai sinut käyttämään Jodelia?

*Miten löysit Kiusalliset?

*Miksi seuraat Kiusalliset-kanavaa?

* Kuinka usein käyt Kiusallisten kanavalla Jodelissa? En koskaan
 Harvoin
 Joskus
 Usein
 Lähes joka päivä

* Kuinka aktiivisesti viestittelet kanavalla? En koskaan
 Harvoin
 Joskus
 Usein
 Lähes joka päivä

Pidätkö yhteyttä muihin kiusallisiin muilla sovelluksilla? Milla?

☐ Kik	☐ Instagram
☐ Telegram	☐ Snapchat
☐ Whatsapp	☐ Muu
☐ Facebook	☐ En käytä muita sovelluksia

* Kuinka aktiivisesti viestittelet kiusallisten kanssa muissa sovelluksissa kuin Jodelissa? En koskaan
 Harvoin
 Joskus
 Usein
 Lähes joka päivä

* Oletko tavannut Kiusallisia oikeassa elämässä? Kuinka usein olet tavannut? En ole tavannut
 Harvoin (1-3 kertaa)
 Joskus (4-10 kertaa)
 Usein (yli 10 kertaa)

Jos et ole tavannut, niin miksi et?

Jos olet tavannut, niin mitä olet tehnyt?

- Käynyt jossain virallisessa isommassa miitissä
- Käynyt speed datingissä
- Käynyt pubcrawlissa
- Käynyt jonkun kiusallisen kotona
- Käynyt baarissa/pubissa/puistossa
- Käynyt pelaamassa lautapelejä
- Käynyt leffassa
- Käynyt museossa
- Käynyt liikkumassa/urheilemassa
- Tehnyt jotain muuta?

Valitse mielestäsi Kiusalliset-yhteisöä kuvaavia ilmauksia:

- Luottamus
- Avun antaminen
- Rehellisyys
- Toisten tukeminen
- Avoimuus
- Yhteenkuuluvuus
- Tasavertaisuus
- Ei mikään näistä

*Oletko luonut kanavan avulla uusia kaverisuhteita? Kyllä
 Ei

Vapaa sana

*Mitä koet saaneesi
Kiusalliset -kanavalta?

*Miten tapahtumat ja
kanava ovat mielestäsi
toimineet?

Mitä haluaisit muuttaa?

Onko sinulla jotain ikäviä
kokemuksia Kiusallisista?
Minkälaisia?

Mitä muuta haluaisit
sanoa?

Omaan elämään liittyvät kysymykset

- *Koetko olevasi yksinäinen? En
 Kyllä, ajoittain
 Kyllä, usein

*Millä tavoin Kiusalliset on vaikuttanut yksinäisyyden kokemukseen?

- *Kuinka usein olet yhdessä ystäväsi tai ystäväsi kanssa vapaa-aikanasi? Harvemmin kuin kerran kuussa
 1-3 kertaa kuukaudessa
 noin kerran viikossa
 2-3 kertaa viikossa
 lähes joka päivä

- *Kuinka tyytyväinen olet ihmissuhteisiisi? Erittäin tyytymätön
 Melko tyytymätön
 Ei tyytyväinen eikä tyytymätön
 Melko tyytyväinen
 Erittäin tyytyväinen

- *Kuinka usein sinulla on ollut sellaisia kielteisiä tuntemuksia kuten alakuloisuus, epätoivo, ahdistus tai masennus? Ei koskaan
 Harvoin
 Joskus
 Usein
 Lähes joka päivä

*Millä tavoin Kiusalliset on vaikuttanut sinun mielialaan ja elämänlaatuun?

Nyyti ry

*Mitä mieltä olet siitä, että opiskelijoiden mielenterveyttä edistävällä Nyyti ry:llä olisi Jodelissa oma kanava, jossa voisi keskustella opiskelijan elämään ja mielen hyvinvointiin liittyvistä asioista toisten opiskelijoiden kanssa?

- *Mitä mieltä olet siitä, että Nyytin kanavalla olisi keskustelemassa myös Nyyti ry:n työntekijä ja/tai vapaaehtoinen vertaisohjaaja Erittäin huono idea
 Huono idea
 Ei hyvä eikä huono idea
 Hyvä idea
 Erittäin hyvä idea

Tarkenna vastaustasi sanallisesti

Tietojen lähetykset

Tallenna

Kiitos kaikista vastauksista ja hyvää alkanutta kesää!